

XIV. évfolyam 2. szám

260 Ft

Híradó

Pécel-Isaszeg-Gödöllő Kistérségi Kulturális és Közéleti Folyóirat

2009. március

Dúl a média

**Gondolatok
március
tizenötödike
alkalmából**

**Volt farsang,
állt a bál...**

**Iskola-
nyitogató**

**Interjú
Buzogány
Márta
színművésszel**

Várjuk a tavaszt

Dózsa György Művelődési Otthon

2117 Isaszeg, Dózsa György u. 2., Tel.: 28/582-055, fax: 28/582-056
e-mail: isaszegmuvotthon@citromail.hu, Honlap: www.dozsamuvotthon.atw.hu

Tervezett programkínálat:

Március 14. 13.00-17.00 **Babaruha börze**

Jelentkezés: Laci Anna (20/391-6683)

Március 14. **Télűző – tavaszköszöntő**

15.00 Kézműves foglalkozás, télűzőmaszk-készítés a Művelődési Otthonban.

18.00 Fáklyás felvonulás indul a Helytörténeti Gyűjteménytől; útvonal: Madách u. – Templom u. – Damjanich u. – Rákóczi u. – Madách u.

Kérjük, hogy bármilyen hangkeltő eszközt hozzanak magukkal bátran: kereplő, csörgő, dob stb.

kb. 18.30 Táncháza a Madách úti tornaterem mögötti téren a Túlpart együttessel.

A táncháza alatt tea, forralt bor és zsíros kenyér várja az érdeklődőket.

Március 15. Időpontok és helyszínek:

Szabadságtörékvések Emléktemploma – Református Templom
9.30 Megemlékezés és koszorúzás

Ünnepi beszédet mond Bajusz Árpád református lelkész, közreműködnek a Klapka György Általános Iskola és AMI tanulói.

10.00 Ünnepi istentisztelet

Szoborhegy

11.00 **Városi ünnepség**

Beszédet mond: Konkoly József Kenyhec polgármestere

Közreműködik: Szabó Károly tárogatós, Nemcsics Kinga népdal-énekes és a Damjanich János Általános Iskola tanulói.

Az ünnepséget koszorúzás zárja.

Március 21. 15.00 **„Tánca hívó”** – élő zenés táncháza sorozat kezdőknek, haladóknak egyaránt.

Március 21. 16.00 **Múzeumi esték**

Hazai tájakon című vetítés az Isaszegi Természetbarát Klub 2008-as túráiról. Helyszín: Helytörténeti Gyűjtemény

Március 27. 13.00-18.00 **Véradás**

Március 28. 10.00-17.00 **Egészségnap** – egész napos rendezvény

egészségügyi szűrővizsgálatokkal, egészségmegőrzéssel kapcsolatos termékek vásárával és tanácsadásokkal. A rendezvényre a belépés ingyenes, mindenkit szeretettel várunk!

Március 30-31. **Szép a huszár** – interaktív, játékos előadás óvodásoknak

Belépő: 450 Ft

Szolgáltatások

Március 2. 18.00 KRESZ-tanfolyam; jelentkezés és tájékoztatás

Március 9. 11.00-13.00 A.S.A ügyfélszolgálat a Művelődési Otthon előterében.

Csoportjaink fellépései

Március 21. A Gaudium Carminis Kamarakórus Pergolesi Stabat Mater című darabját éneklé a katolikus templomban.

A már közkedvelt tanfolyamok (jóga, thai chi, hastánc, gyöngyfűzés, zenébölecsi, bélyegszakkör) mellett, új foglalkozások indulnak, melyekre szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Márciustól újra indul a **Társastánc** tanfolyam felnőtteknek csütörtökönként 19.30-21.00-ig. Standard és latin amerikai táncok tanítása. Oktató: Vojt Zsanett 20/265-8262.

Anyakör: „Amit régen a nagyanyámmal beszéltem meg...” Kötetlen és intim beszélgetés az anyaság, nőiség mindennapi örömeiről és bánatairól. Csoportvezető: Gazdagné Leitner Erzsébet – Tündi, gazdagne.tunde@freemail.hu

Gyógytorna: Mozgásszervi betegséget csak mozgással lehet gyógyítani! Gyógymódja a gyógytorna! Információ: Tarnawa Terézia gyógytornász 70/326-83-10

A Csata Táncegyüttes új csoportot indított olyan **felnőttek** számára, akiknek még nem volt alkalmuk megismerkedni a magyar néptáncal, de érdeklődnek a műfaj iránt, vagy igényük van a mozgásra. A táncalkalmak időpontja: kedd 20.00-21.00-ig. Információ: Kóvágo Zsolt 70/374-0393.

A programok változtatásának jogát fenntartjuk!

*Verseckyné Sziki Éva
igazgató*

Gödöllői Királyi Kastély

Tel: 06 28/410-124, 06/28 420-588, Fax: 06 28/422-077

E-mail: informacio@kiralyikastely.hu, Honlap: www.kiralyikastely.hu

Március 8. **A Nők Kastélya – nőnap program**

A nap programjai:

10.00 A kastély úrnője, Szabó Dóra, az Erzsébet királyné hasonmás-verseny nyertese, köszönti a vendégeket

11.00 Szabó Margit előadása „Sisi & Diana” című könyvről. Kísérőprogram: Tárgyak a „Diana: A Celebration” kiállításból

13.00 „Tavaszi dalszokor nőknek” a Cuento Guitarre Trió előadásában

14.00 F. Dózsa Katalin előadása: „A fűzötől a fűzőig” – Divat és szépségápolás Erzsébet királyné korában és ma

15.00 Czédly Mónika előadása: „Alkatok és formák ruhatára”

16.00 A D’Elia Szalon és a Manier Szalon divatbemutatója

Napközben zajló folyamatos programjaink:

Kosztümös tárlatvezetés a Kastély Múzeumban, táplálkozási tanácsadás, sportszakértő személyi tanácsadása (aerobic, Pilates, gerinctorna), sminkelés és szépségápolási tanácsadás az AVON szakértőtől, tarot-jóslás, grafológiai elemzés, masszázs

Teaház – Kóstoló és vásár Rádi Pékség és Delikátesz közreműködésével

Borkóstoló és vásár a Rádi Pékség és Delikátesz közreműködésével
Kézműves csokoládé-különlegességek a Rádi Pékség és Delikátesz közreműködésével

Nőnap vásár

Belépőjegy-típusok:

I. kategória: 2200 Ft, II. kategória: 3300 Ft, III. kategória: 4400 Ft
A múzeum nyitva tartása „A Nők Kastélya” programunk alatt: 10.00-17.00 óra között (belépőjegy a múzeumba 16.00 óráig váltható)

Március 13. **„Négy évszak” – zenés irodalmi est**

Március 14. **Johann Sebastian Bach-est**

Március 20 – április 26. **Élő gobelin – Hager Ritta Kossuth-díjas textilművész kiállítása**, Lónyay-, Lovas-terem

Megnyitó: 18 óra Díszterem

Remsey Flóra kárpitművész Kossuth-díjas textilművészeket bemutató kiállítás-sorozatának következő része. Kurátor: Remsey Flóra, Kecskés József

Április 12. **Ibolya Nap**

Április 12. **„Népszerű művek rézfúvósokon” – közreműködik az Ewald Quintett**

Címlapon: Sztojka Antónia és Ernhöffer Éva, a péceli Petőfi Sándor Általános Iskola 5.b. osztályos tanulói

TARTALOM

Programajánló	2
Felhívás	3
Már nyolcadikosok	4-5
Keligerné Nyerges Erika: Pécel fölött	5
Iskolanyitogató a péceli Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskolában	6
Új tornaterem Pécelen	6
Volt farsang, állt a bál...	7
Nőnap, avagy:	
Tisztelet a szebbik nemnek	8
Keligerné Nyerges Erika:	
Valami el van rejtve...	8
Gondolatok március tizenötödike alkalmából	9
Dúl a média	10-17
Kétszáz éve született...	18
Tánc	19
Keligerné Nyerges Erika: Tavasz keringő	19
„Szép szóval oktasd, játszani is engedd...”	
Interjú Buzogány Márta színművésznővel	20-21
Jó tudni!	21
A klubban történt	22
Farsang	23
Gizike (Búcsú Szabó Sziveszterné Kovács Gizikétől)	24
Búcsúunk Marika nénitől	24
Felhívás civil szervezeteknek!	25
Tavaszzáró finomságok	26
Ajánló	27

Felhívás

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) 1989. június 5-én tartotta alakuló ülését, és az elmúlt 20 év alatt összefogással, országos szinten is egyedülálló módon, társadalmi célú Segítő Házakat épített fel Pécelen és Isaszegen.

A huszadik születésnap alkalmából **2009. június 5-6-án kétnapos jubileumi ünnepséget szervezünk** péceli Szociális Központunkban.

Szeretnénk, ha a jubileumi ünnepség az elmúlt két évtizedünk méltó ünnepe lenne, és már a szervezésbe, a műsorkészítésbe minél többen bekapcsolódnának, az otthon őrzött relikviákat, fényképeket rendelkezésünkre bocsátanának, emlékeiket megírnák. Tisztelettel kérjük mindazokat, akik szívesen részt vállalnak a feladatokból, jelentkezzenek a csapatvezetőknél, vagy az ESE központi elérhetőségeinek bármelyikén (28/454-076 vagy 28/454-077, ese@vnet.hu).

Egyesületünk a 20 éves jubileum tiszteletére gyermekeknek, fiataloknak az alábbi pályázati felhívásokat teszi közzé:

Prózaíró pályázat

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) 20 éves jubileuma alkalmából pályázatot hirdet „Az én nagymamám” prózában bemutatva címmel. A pályamű maximum 3 gépelt oldal terjedelmű lehet, műfaji megkötés nincs.

Pályázni 3 korcsoportban lehet:

- általános iskola alsó tagozatos,
- általános iskola felső tagozatos,
- középiskolás korosztály.

Versíró pályázat

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) 20 éves jubileuma alkalmából pályázatot hirdet „Az én nagymamám” versben bemutatva címmel. A pályamű maximum 1 gépelt oldal terjedelmű lehet, műfaji megkötés nincs.

Pályázni 3 korcsoportban lehet:

- általános iskola alsó tagozatos,
- általános iskola felső tagozatos,
- középiskolás korosztály.

Képzőművészeti pályázat gyerekeknek

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) 20 éves jubileuma alkalmából pályázatot hirdet „Az én nagymamám” címmel. A pályamű bármilyen technikával készülő képzőművészeti alkotás lehet.

Pályázni 3 korcsoportban lehet:

- óvodás,
- általános iskola alsó tagozatos,
- általános iskola felső tagozatos korosztály.

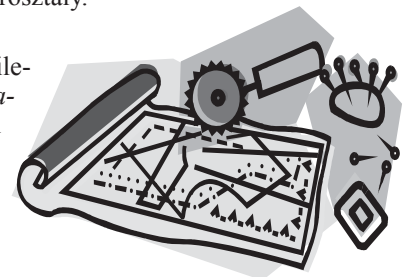
A pályázatok benyújtási határideje: 2009. május 15. (péntek)

A pályaműveket névvel, címmel, telefonszámmal ellátva kérjük eljuttatni az Egymást Segítő Egyesület (ESE) címére: ese@vnet.hu vagy 2119 Pécel, Pihenő u. 2. Kérjük tüntessék fel, melyik kategóriában indul a pályázó, valamint a gyermek óvodájának és csoportjának nevét, vagy iskolájának nevét és osztályát!

A pályaműveket szakértő zsűri bírálja el. Az értékes díjakat mindhárom korcsoport első három helyezettje az ESE 20 éves jubileumi ünnepségén 2009. június 6-án (szombaton) veheti át.

További, folyamatosan frissülő információk az ESE honlapján:

www.egymast-segito.hu található.

Apróné Orosz Margit

ESE Híradó kistérségi közéleti és kulturális havi folyóirat a civilekért

A lap ára: 260 Ft

Szerkesztőség és hirdetésfelvétel: 2119 Pécel, Pihenő u. 2. Telefon/fax: (36)28/454-076, (36)28/454-077 • www.egymast-segito.hu • e-mail: ese@vnet.hu • Kiadja: Egymást Segítő Egyesület (ESE) • Felelős kiadó: Némethy Mária • Olvasó szerkesztő: Rádi Zoltán • Felelős szerkesztő: Apróné Orosz Margit • Szerkesztőbizottság: Apróné Orosz Margit, Bense Balázs, †Cser László, Cserepes Tímea, Csontos Tamásné, Durkó Sándor László, Fábrián Lászlóné, Hídvéghy Margit (fotó), Ivánkovich Zoltán, Némethy Mária, Parajdi Olga, Szabó Zoltán, Tasnádi Katalin, †Barna Topurek Tamás • A folyóiratban megjelent cikkek tartalmáért egyszemélyben az írója a felelős. • Nyomás: Manuta nyomda, telefon: (36)30/636-0336 • Nyomdai előkészítés: Bezák Tibor, telefon: (36)20/269-7055 • Engedélyszám: B/PMF1393/P/1994 HU ISSN 1785-2013 • Megjelenik minden hónapban. ESE isaszegi telephelye: Alemany Erzsébet Segítő Ház 2117 Isaszeg, Nap u. 2/b. Tel./fax: (36)28/582-425, (36)28/582-426, e-mail: aesh@invitel.hu

Már nyolcadikosok

Három, az általános iskola első osztályába készülő kislányt mutattunk be az ESE Híradó 2001 szeptemberében megjelent számában: Ágopcsa Rékát, Papp Rebekát és Péter Fruzsínát. Akkor az iskolakezdéssel kapcsolatban tettem fel kérdéseimet nekik. A hölgyek már nyolcadikosok, most arra voltam kíváncsi, miként telt az elmúlt nyolc év, hol folytatják tanulmányaikat, hogyan képzelik további életüket. A találkozások után kiderült, Fruzsina iskolaválasztás előtt áll, ám Rékának ezen most nem kell töprengenie, mert a Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium tanulója.

A megbeszélte időpont előtt felidéztem a nyolc évvel ezelőtti találkozásunkat. Három pici lány képe jelent meg előttem, akik kicsit szégyenlősek voltak, de büszkén, várakozással telten meséltek arról, hogy már nagyon várják az iskolát. A kicsik már megnőttek, most kedves, nyílt, bájos ifjú hölgyekkel találkoztam. A kérdéseimre oldottan, magabiztosan válaszoltak.

Ágopcsa Réka

– Az első osztályt a Petőfi Iskolában kezdted. Meddig jártál oda, hogyan emlékszel az első napokra, az ott töltött évekre, pedagógusaidra, barátaidra?

– Sokan mondták, hogy az iskola nehéz lesz, nagyon kell rá készülni. Szerettem a Petőfibe járni. Számomra nem jelentett kihívást, játékként, kellemes időtöltésként fogtam fel. Az alsóban jó volt a tanulmányi eredményem, imádtam a tanárait, barátaim voltak az osztálytársaim.

– Mikor és miért kerültél a Balassiba? Kellett felvételizned?

– Negyedik év végén szüleim, tanárain javasolták, hogy próbáljam meg nyolc évfolyamos gimnáziumban, a Balassiban folytatni a tanulmányaimat. Eleinte nem örültem a javaslatuknak, mert ragaszkodtam a barátaimhoz, de végül is felvételiztem.

– A felvételire hogyan emlékszel? Hogyan sikerült beilleszkedned?

– Igen, volt felvételi. Nagyon izgultam előtte, és rengeteget készültem rá. Az írásbelit dolgozatként fogtam fel, jól sikerült. A szóbeli előtt jobban izgultam, de kár volt, ma már kellemes beszélgetésként emlékszem rá.

Úgy volt, hogy a legjobb barátnőm is átjön a Balassiba. Aztán ő meggondolta magát, szóval egyedül kerültem át. A gólyatáborban, aminek az a célja, hogy a gyerekeket összekovácsolja. Nem voltam ott, mindezek ellenére sikerült hamar beilleszkednem az új közösségbe.

– Miben más az az iskola?

– A mostani tanévig nem éreztem különbséget. Az idén ez kicsit változott. Szigorúbbak a követelmények, és minden tanév végén két tárgyból vizsgát teszünk. Bár tavaly kettő volt, idén csak egy lesz: történelem. Ez például nagy különbség. Ötödik-hatodik osztályban kötelező volt latint is tanulnunk.

Különbség az is, hogy többet kell utazgatnom. Reggel általában autóval megyek, negyed óra alatt beérek, mert szüleim Pesten dolgoznak. Délután, ha busszal jövök haza, az kb. 50 perces út. Általában 2-3 óra között vagyok itthon, ha nincs szakköröm.

– A tanulás hogyan megy? Van(nak) kedvenc tantárgya(i)d?

– Nem panaszkodom, jók az eredményeim. Kedvencem az angol, a földrajz, a történelem. Inkább a humán tárgyakat szeretem. Az angol a kedvencem. Tavaly a nővéremmel négy napot töltöttem Londonban. Csodaszép volt! Számomra az is lenyűgöző, hogy az angolt milyen sokan beszélik, milyen sok emberrel tudok beszélgetni. Ez nekem jó érzés. A nyelvvizsgát szeretném letenni, ezért most különóra is járok.

Földrajz szakkörre is járok. Annyira érdekes, szívesen veszek részt az órákon. Angolból azonban beneveztem egy országos versenyre, sikerült bekerülnöm a fővárosi fordulójába, ahol nagyon előkelő helyen végeztem.

– A szabad idődet mivel töltöd?

– Nyáron nagyon szeretek görkorcsolyázni, biciklizni a barátaimmal. Régen jártam a zeneiskolába, ahol ahol fuvolázni tanultam. Most már gitáron játszom, de csak saját kedvtelésemmel veszem elő a hangszeret. Imádok olvasni. Ha kapok egy könyvet, azon nyomban elkezdem olvasni. A mai fiataloknak szóló könyveket szívesen olvasom. A Harry Potter-könyveket valamennyit elolvastam, most éppen az Alkonyat a kedvencem. Ha a kedvenc könyvemnek megjelenik a folytatása, annyira szeretném elolvasni, hogy általában nem tudom kivárni, míg a magyar kiadás megjelenik, ezért angolul olvasom a következő részeket.

Én is szoktam írogatni. Naplót írok már évek óta, hogy emlékezek rá, mennyi örültséget csináltam „kiskoromban”. Néha elkap az ihlet, akkor gyorsan papírra vetem a gondolataimat.

Tájéleírást például nem tudok írni, talán türelmetlen vagyok. Imádok internetezni. Örültem, amikor megnyertem a kerületi számítástechnikai versenyt.

– Hajdanán azt mondtad, a kis kedvenced, Lulu elkísér az iskolába. Gondolom, ma már nélküle jársz suliba, de azért érdekel, megvan-e még.

– Lulu, a kedvenc plüss állatom még mindig megvan. Imádok ezeket a kis állatkákat, gyűjtöm őket. A kedvenceim az ágyamban vannak, és mellette is ki van rakva rengeteg. Vigyáznak rám, én meg rájuk.

– Nyolc évvel ezelőtt azt mondtad, fogorvos szeretnél lenni. Változott esetleg ez a szándékod? Milyen terveid vannak a tanulmányaiddal, a jövőddel kapcsolatban?

– Ez nehéz kérdés. Fogorvos biztosan nem leszek. Régebben úgy gondoltam, kommunikációs szakra fogok járni, azt mondják, jó a beszélőké, és érdekel is a média. Mára ez is változott, és mivel az

angolt nagyon megszerettem, ezzel kapcsolatban szeretnék pályát választani. Felvetődött már az is, hogy külföldre megyek tanulni, de ez még kiforratlan gondolat.

Péter Fruzsina

– Amikor nyolc évvel ezelőtt beszélgettünk, elmesélted, hogy sokszor játszottatok az unokatesóiddal iskolásat. Emlékszel még az első iskolában töltött napokra, hetekre?

– Távolinak tűnik már nagyon. Arra emlékszem, hogy óvodás-ként nagyon vártam, hogy iskolás legyek. Boldog voltam, amikor beiratott anyukám a suliba. Oviban sokat játszottunk iskolásat, jó volt ott, de iskolásnak lenni mégiscsak más! Úgy emlékszem, számomra örömteli váltás volt. Én már előtte bejártam a suliba, tetszett az épület, a tisztaság, a környezet. Sikerült rögtön az elején beilleszkednem. Nyolc éve említettem, hogy kisbarátaim is jöttek, talán emiatt is könnyebb volt számomra a beilleszkedés.

Ágopcsa Réka

Közülük néhányan már elmentek, 6 vagy 8 osztályos gimnáziumban tanulnak.

– Az alsós és a felsős évek között éreztél különbséget?

– Az alsó és a felső között nem volt olyan nagy a váltás, mégis úgy érzem, felsőben jobban kibontakoztam. Ez talán azért is volt így, mert sikerült az alapokat jól megtanulnom az első 4 évben.

– Amikor még ovis voltál, azt mondtad, kitűnő tanuló leszel. Sikerült a tervedet valóra váltani?

– Igen. A mai napig, és remélem, ez folytatódik a következő években is.

– Édesanyád, Almási Zsuzsanna pedagógus ugyanabban az iskolában. Előnyöd vagy hátrányod származott ebből az elmúlt években?

– Nagy előnyöm, hogy például néhány napja, amikor belázasodtam, édesanyámat megkerestem a tanárban, ő nyomban intézkedett. Egyszerűbb volt tehát, mint akinek a szülei távol dolgoznak. Talán hátrány, hogy szigorúbb velem. Ötödiktől tanítja az osztályunknak a történelmet és az informatikát. Például a szorgalmi feladatokat tőlem mindig számon kéri.

Az anyu otthon is segít a tanulásban. A humán tárgyakban elősorbán tőle kaphatok segítséget, de szerencsére a matekban, a fizikában is van kihez fordulnom a családon belül.

– A szabad idődet mivel töltöd? Az ESE által meghirdetett meseíró pályázatra 2006-ban elküldted az írásodat. Még mindig írogatsz mesét, novellát, verseket?

– Szabad időmben szeretek olvasni. A kötelezőket mindig elolvasom, és ezeken kívül is sok-sok kedvenc könyvem van. Énekelni is szeretek, az iskolai, a városi és a templomi kórusban is énekelek. A zeneiskolába hat éve tanulok szolfézst, öt éve fuvolázok. A zene sok időmet kitölti, számomra felüdülés, ha énekelhetek. Teniszezem is, amit néhány hónapra meg kellett szakítanom – egészségügyi problémáim voltak –, de már újra tudok játszani, és ennek nagyon örülök. Írogatni is szoktam. Az iskolai újság lapjában több írásom is megjelent már. Például írtam tudósításokat kirándulásokról, legutóbb leírtam, mi történt velem a felvételin. Irodalmi pályázatokra is szoktam készíteni novellákat, verseket...

Az iskolában rengeteg szakkör működik. Járok az angol, az újságíró szakkörbe is. Nagyon szeretem valamennyit. A természettudományok is érdekelnek. A barangoló szakkörrel sokfelé eljárunk. Például voltunk a Csúnya-tónál, ahol megnéztük az állat- és növényvilágot. A tanárnőnk most tervezi egy meteorológiai állomás látogatását, ez is rendkívül érdekesnek ígérkezik. Múzeumba járni is szeretek, ezért tagja vagyok a Tájak, korok, múzeumok szakkörnek.

– A nyolcadik osztálynak hamarosan vége, tovább kell lépned. Melyik középiskolában fogsz tanulni? Hogyan képzeled a középiskolás éveidet? Miben lesz más, mint az általános iskola volt?

– A felvételi megpróbáltatás volt. A gödöllői Premontrei Gimnáziumban vagy az aszódi Petőfi Gimnáziumban szeretnék továbbtanulni. Az írásbelit már megírtam. A magyar nagyon jó lett, a matek kevésbé, de úgy érzem, én megtettem mindent. Március 7-én lesz a szóbeli. Biztosan valamennyire azon is izgulni fogok, de remélem nem annyira, hogy leblokkoljak. Egyik szememben az öröm könnye, a másikban bánaté, mert jól éreztem magam ebben az iskolában. Persze nagyon várom, hogy középiskolás legyek. Bizom benne, hogy az utazgatás nem lesz nagyon fárasztó.

– Elsőként azt mondtad, divattervező leszel. Még mindig arra a pályára készülsz?

Péter Fruzsina

– Azóta már rájöttem, nem tudok olyan ügyesen rajzolni, nem vagyok annyira tehetséges, hogy erre a pályára készüljek. A szép ruhákat még mindig szeretem, igyekszem csinosan, divatosan öltözködni. Szeretem a nyelveket. Angolból már lettem egy nyelvvizsgát, ami elsőre sikerült. Franciát szeretnék második nyelvként tanulni. Ha úgy adódik, és további idegen nyelvet is lesz lehetőségem megtanulni, az az olasz lesz, mert az is tetszik nekem. Talán az idegen nyelvek szeretete miatt ma inkább idegenvezető szeretnék lenni.

Lenyűgöző volt a beszélgetés Rékával és Fruzsínával. Mindketten igyekeznek okosan, határozottan alakítani sorsukat. Tudják mindketten, nagy hangsúlyt kell fektetniük a tanulásra. Kívánom nekik, továbbra is érjenek el szép eredményeket a tanulásban, álmodjanak, tervezzenek nagy dolgokat, alakuljon sikeresen életük.

A felvezetőben három lányról szóltam. A harmadik kislánnyal, Papp Rebekával sajnos nem sikerült időpontot egyeztetnünk. Remélem, a következő számban róla is olvashatnak.

Apróné Orosz Margit

Keligerné Nyerges Erika

Pécel fölött

A Vár-hegy s Látó-hegy között a Csúnya vadregényes tája, felette, mint nagy madár, az égbolt áttetsző szárnyait vigyázón kitarja...

Jó ülni itt. A sárga rétek, hullámzó dombok zöldjét nézni. És a szem nem fárad el, ha látja ezt a képet: Mit Te alkottál meg egyszer, Istenem...

Ott áll a Baj-hegy. Kopasz-hegy. A Sukoró dombja, s ott a Rákos-patak. Hogy mondhatnám el azt az érzést, mely bennem ilyenkor felfakad...

Nem születtem itt. De látom, hogy ennyi szépség nagy kincs egy helyen. Bizony örömmel élnék itt s teértem, ha befogadnál, szép Pécelem...

Hív a Csúnya-tó, a nádas, a kastély parkja, az utcasor.

Ha erre járok, a sok-sok emlék mint tündéri fátyol rámhajol...

Nekem mesél a löszfal, a barna szántás, a vasúti sín. És megint hiszek, ha áprilisban a dombon újra nyílnak a sárgálló tavaszi héricsek...

A Vár-hegy, s Látó-hegy között ott a Csúnya vadregényes tája... Nézem. S érzem, hogy egyszer a nyári égbolt áttetsző szárnyát rám is kitarja...

Iskolanyitogató

a péceli Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskolában

Bemutakozó

Iskolánk szellemiségére az alkotó pedagógiai légkör jellemző, amelyet határozott, mindenki által elfogadott követelményrendszer, őszinte, korrekt emberi kapcsolatok, tanár-diák-szülő-egyház harmonikus együttes munkája alapoz meg.

Alsó tagozatban a kollégáknak lehetőségük van arra, hogy az első négy évben folyamatosan, felmenő rendszerben taníthassák a gyerekeket. A leendő első osztály a hagyományos szintetizáló, szótagolva olvasni tanuló módszer alapján halad. A tanítók munkáját fejlesztőpedagógusok segítik. Többéves tapasztalatunk, hogy e módszerek és tanulásszervezési módok igen hatékonyak, és jó eredményeket biztosítanak.

Ezen szakaszban legfontosabbnak tartjuk az alapkészségek kialakítását, hogy az írást, olvasást és számolást biztos eszközöként használhassák, valamint azt, hogy a szülők és gyerekek megismerjék az iskola követelményrendszerét, hogy stresszmentesen rendszerességet, biztos tanulástechnikákat tanuljanak, vagyis az iskolába járás ne kényszer, hanem öröm legyen.

Ovisok a suliban

Az elmúlt években nagy sikerrel szerveztünk iskolánkban, a Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskolában a nagycsoportos óvodásoknak és szüleiknek játékos foglalkozásokat.

Ezeket a foglalkozásokat kinyitottuk iskolánk ajtaját. Megismerkedhettek a jól felszerelt tornatermünkkel, informatika és kémia szaktantermekkel, hangulatos tantermeinkkel és az iskola kápolnájával. Az előkészítő/ismerkedő foglalkozások is mindig nagy sikert arattak.

Alkalom nyílik ezeken a napokon a kölcsönös ismerkedésre, kapcsolatépítésre. Megtudhatják a szülők és a gyerekek, hogy ki lesz az elsős tanító nénijük. Mód nyílik a személyes beszélgetésre, kérdések felvetésére. Beiratkozás előtt a leendő elsős tanító nénik nyílt órákon is fogadják a szülőket. Nagy segítség volt a tanév elején számunkra, hogy sok gyerekkel ismerősként üdvözölhettük egymást.

Az Iskolanyitogató programnak iskolánkban több éves hagyománya van. A tapasztalatok azt mutatják, hogy az óvodákból jól felkészült, iskolára hangolt gyermekek érkeznek hozzánk. Köszönjük az óvó nénik felkészítő munkáját!

Ovisok az iskolapadban

Kedves Szülők! Kedves Gyerekek!

Az idei tanévben is **szeretettel hívjuk és várjuk** a nagycsoportos óvodásokat és intézményünk iránt érdeklődő szülőket 2009. február elejétől **március végéig Iskolanyitogató programjainkra**.

Mint minden évben, nagycsoportos ovisokkal telik meg szombat délelőttünk az iskola. A leendő első osztályos tanító nénik várják szeretettel a nagycsoportosokat, játékos előkészítő ismerkedő foglalkozásokon az iskolában. **A foglalkozások időpontjai márciusban: 7., 14., 21., 28.** – tehát minden szombaton **9-10 óra között**.

Ezenkívül még várjuk a szülőket **nyílt napjainkon** is március minden hétfői és szerdai tanítási napján 7.55-12.45 között.

Célunk, hogy bemutathassuk iskolánkat. Lehetőséget szeretnénk adni arra, hogy megismerkedhessenek pedagógusainkkal és közvetlenül az iskola dolgozóitól kaphassanak választ felmerülő kérdéseikre.

Ismerkedjünk meg egymással!

Horváthné Sabáli Éva

Új tornaterem Pécelen

2008. szeptemberében helyezték el az alapkövét, és 2009. január közepén már át is adták a péceli Szent Erzsébet Katolikus Általános Iskola elkészült új 320 m² alapterületű tornatermét. A nagyszabású építkezést a fenntartó Váci Egyházmegye Ordináriusa támogatásával a gödöllői ÉPKOMPLEX Kft. végezte.

Annai várakozás után végre van korszerű, a mai kor igényeit kielégítő tornatermünk mosdókkal, öltözőkkel, tornaszertárral. Ezenkívül van egy csodálatos szabadtéri gumialapú sportpályánk, mely kiválóan alkalmas szabadtéri órák megtartására.

A sportolni vágyó diákok iskolánkban a testnevelés órákon kívül délutánként kosárlabda és labdarúgás sportágokban vehetnek részt szakköri foglalkozásokon.

A szakköri foglalkozások körét az igényeknek megfelelően a jövőben továbbbővítjük.

Horváthné Sabáli Éva

Volt farsang, állt a bál...

A Petőfi suliban 3 napon át vidám farsangi multságokkal szertettük volna elűzni a telet és köszönteni a tavaszt. Bár az időjárásra nem tudtunk hatni, a bálozó kicsik, nagyok és felnőttek igazán remekül szórakoztak.

Az alsósok farsangján igazán kidomborodott a szülői kreativitás. Rengeteg szellemes jelmezbe bújt kisgyermek mutatta meg magát a zsűri előtt. Vidám táncok, izgalmas játékok színesítették a programot. A végén mindenki megkapta a jól megérdemelt jutalmát: a szép tortát a szereplésért. A hab a tortán a farsangi „vonatozás” volt, kellemes, gyerekekhez illő zenére.

A felsősök farsangján is sok ötletes jelmezt csodálhattunk meg. Különösen a csoportos fellépések voltak ötletesek. Hagyományainkhoz híven a 8. évfolyam keringője vonzotta a legtöbb érdeklődőt, akik ismét megcsodálhatták a fiatal hölgyek és urak eleganciáját.

A pedagógusok és szülők összefogása igazolta, hogy iskolánk közössége jótekonny céljal példaeértékűen képes együttműködni, programot szervezni immáron 25 esztendeje.

Bendáné Ducza Enikő

A nagy érdeklődésre való tekintettel iskolánkban már hagyományrá vált, hogy van külön felsős, alsós és felnőtt farsang.

Mi felső tagozatosok február 12-én csütörtökön rendeztük ez évi farsangi multságunkat. Örömmel készültünk rá, izgalommal vártuk, és utólag elmondhatjuk nagyon jól sikerült.

A felsősöknél nem az egyéni jelmezek aratják a sikert. Itt az osztályok csoportosan készülnek kis műsorral, jelmezben előadva. Örömmel mondhatjuk: minden osztály kitért magáért. Volt itt sport, zene, táncavalkád, de a képek – remélem – valamit visszasugároznak a hangulatból.

Az osztályok mellett nagy sikere volt a tanári karból alakult „ABBA” együttesnek. Az est fénypontja mégis nyolcadikos tanítványaink tánca volt.

Kopfer Katalin

Az őszi szüreti bál után újabb példaszerű összefogásnak lehetünk részesei: a tavalyi év kihagyása után mi pedagógusok szülői segítséggel idén újra rendeztünk felnőttek számára is farsangi bált. Nagy örömrünk nemcsak nyolcadikosaink szülei, barátai, ismerősei fogadták el meghívásunkat, akik elsősorban a gyerekek táncában akartak gyönyörködni, hanem a város vezetői közül is többen megtiszteltek bennünket jelenlétükkel: Dr. Benkovics Gyula, Bartha Attiláné, Sarlós Imre, Czier István, Pod-

maniczky József valamint hozzátartozói. A kitűnő hangulatról a két házigazda: Mundrucz Adrienn és Futó Tamás, valamint a Tornádo 2000 táncosai és a REVANS TREND SLÁGERZENEKAR gondoskodott. Hagyomány, hogy végzőseink keringővel nyitják meg a bált. Igazán megható volt látni, ahogy műsoruk végén szüleikkel is táncoltak. Mivel bálunk éppen Valentin-napra esett, egy kis játékban is volt részünk. Az ízletes vacsora után kezdődött az igazi multság táncal, tombolával, s tartott egészen hajnalig.

Farsangi rendezvénysorozatunk sikerességéhez igen sokan járultak hozzá: szülők, támogatók, szervezők, rendezők, szerep-

lők, pedagógus és nem pedagógus kollégák, akiknek ezúton is hálásan köszönjük munkájukat.

Fábiáné Tóth Ágnes

Korrepetálás

Sok éves tapasztalattal rendelkező tanítónő 6-10 éves gyermekek korrepetálását, valamint gyermekfelügyeletet vállal 3 éves kortól. Érdeklődni lehet a 06-70/273-0981-es telefonszámon.

Nõnap, avagy: Tisztelet a szebbik nemnek

A nõnap (mint ahogy az közismert) nemzetközileg megtartott ünnep, hivatalos dátuma március 8. A története nem igazán izgalmas: Rákosi tette kötelezővé, és szovjet mintára lett pont ez a dátum. Eme írás elsősorban a férfi olvasóknak szól, de őszintén remélem, hogy a női olvasók is örömeiket lelik majd benne.

Ahogy a húsvéthoz a „hímes tojás” vagy a karácsonyhoz a „karácsonyfa”, úgy kapcsolódik a nõnaphoz a virág. Általános szokás virággal kedveskedni a gyengébbik nem tagjainak, mivel a nők köztudottan szeretnek virágot kapni.

Uraim! Figyeljék csak meg, mi történik ilyenkor: a hölgy (anélkül, hogy erre figyelmet fordítana, teljesen tudattalanul) megszagolja az ajándékot. Akkor is megszagolja, ha történetesen az általunk adott virágnak éppen egyáltalán nincs illata. Bár meg vagyok győződve, hogy nem szabad az ilyen típusú ajándékokat az évnek egyetlen napjához kötni (a nõnapon kívül jó példa még a Valentin-nap), még mindig a jobbik esetnek tekintem, ha ki-ki legalább ilyenkor meglépi ezt a kedves gesztust.

Az interneten olvastam egy „blogban” (nyilvános naplóban) a következő történetet:

A naplót író lány nagyon boldog volt, mivel nemrég megismert párja nem foglalkozott ilyen „kommunista ostobaságokkal”, mint a nõnap. Nem kapott virágot, de elmentek kirándulni, és saját leírásából az jött le: tökéletesen elégedett volt így. Na igen, de eltelt egy év, már nem volt olyan friss a kapcsolatuk. Viszont virágot idén sem kapott. Dühroham, hiszti, sírás, könnyek lett a reakció. Elhanyagoltnak érezte magát, ami nem is csoda, hiszen annyi ismerőse kapott valami ajándékot, csak ő nem...

Miért is írom le ezt a kis történetet? Mostanság kezdett divatos szemlélet lenni, hogy a párok, családok és más emberi kapcsolatok

nem vagy nem szívesen tartanak meg ilyen kisebb ünnepeket. Az általános indoklás: nem szabad behatárolni, hogy az évnek melyik napján szeressük egymást. Ez teljesen igaz. De egy olyan ünnep, mint a nõnap, nem is hirdet ilyesmit. Pusztán alkalmat kínál arra, hogy a férfiak beteljesíthessék természetes nemi szerepüket: figyelmesek lehessenek. Ha az év minden napján egy szál virággal kedveskedek a szeretteimnek, az nemhogy elveszti a varázsát, de egy idő után kimondottan kellemetlenné válik. Elvégre hova tegyük az elszáradt virágokat?

Ezen kívül lehetőséget biztosít, hogy a gyerekek lassan fiatalokká fejlődjenek. Hogy a kisfiúknak eszükbe jusson maguktól, hogy virágot vegyenek a lányoknak. Ez egy lépés a férfivá éréshez. És a lányok is megtehetik ez által első lépésüket a nővé válás felé:

tudatosíthatják magukban, hogy itten őket nőnek kezelik. Jöhet a puszi, elpirulás, meghatódás. Eletemben annyi arcsókot nem kaptam, mint általános iskola 8. osztályában. Velem akkor történt meg ez a bizonyos lépés, amikor is hirtelen felindulásból vettem minden osztálytársnőmnek egy szálát valamelyik olcsóbb virágfajtából. Másnap bevitettem, és kiosztottam. Az első reakció a döbbenet volt, mind a két nem részéről. A többi srác nem értette, mi értelme volt ennek, a lányok pedig szabályosan ledöntöttek a lábamról.

Nem szabad elhanyagolni ezt az ünnepet sem. Ugyanolyan bántó lehet, ha elfeledkezünk róla, mintha egy születésnapról vagy névnapról feledkeznénk meg. Nem szégyen ma sem egy kicsit kitörni a XXI. század felkínált szerepeiből, és kicsit visszavedleni reneszánszkori lovaggá. Ha más nem is értékeli, a hölgyek biztosan.

Veszelszki Bálint

Keligerné Nyerges Erika

Valami el van rejtve...

Valami el van rejtve a reggelekben...
Valami átlátszó, tiszta ragyogás...
Valami hűvös, józan érzés.
Valami megszokott, és mégis valami más...

Valami el van rejtve a reggelekben...
Ami velem ébred, és mégsem Én vagyok.
Valami, amit hittel elfogadva nagyvá teszek –
– ha rá elég időt hagyok...

Valami el van rejtve a reggelekben...
Valami tökéletes értelem...
Egy új erő, ami csak engem épít –
– s amitől értelmes az életem...

Valami el van rejtve a reggelekben...
Valami átlátszó, tiszta ragyogás...
Valami boldog élő reménység;
Valami megszokott, és mégis valami más...

Szakképzett nõvért keresünk péceli és isaszegi ápoló otthonunkba

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) szakképzett nõvért keres péceli és isaszegi ápoló otthonába.

A munkakör betöltésének feltételei:

- középfokú szakirányú végzettség (általános ápoló, szociális gondozó és ápoló),
- szociális intézményi vagy kórházi szakmai tapasztalat,
- részletes szakmai önéletrajz, melyet kérünk személyesen/levélben (2119 Pécel, Pihenő u. 2.) vagy e-mailen (ese@vnet.hu) eljuttatni.

Az állás betölthető: megegyezés után azonnal Egyesületünkéről és otthonainkról *bővebb információt* honlapunkon (www.egymast-segito.hu) talál.

A munkakörrel kapcsolatos további *tájékoztatás* Tóth Tamásné Marika ápolási igazgatótól kérhető (tel.: 28/454-076 vagy 28/454-077).

Gondolatok március tizenötödike alkalmából

*Nemzeti ünnepünkön gondoljunk tisztelettel és hálával
a márciusi ifjakra és kortársaikra!*

Örülhet a szívünk, ha végignézzük a reformkor nagyjainak, a negyvennyolcas ifjaknak, a szabadságharc hőseinek és mártírjainak fennmaradt képeit. A márciusi ifjak képein, a Batthyány Lajos által vezetett kormány tablóján vagy az aradi vértanúk emléklapján fess, ápolts hajzatú, jó kiállású férfiakat láthatunk. Gondolataink és cselekedeteink pedig még a külső megjelenésünkkel is különbek, rávilágítanak, hogyan lehet helyes elvekhez szilárd erkölccsel ragaszkodni.

Talán egyetlen korszakból sem maradt ránk annyi szép példája a szabadságszeretetnek, a hazafias gondolkozásnak és a hősiességeknek, mint az 1848 körüli évekből. Emlékezzünk arra, hogyan gondolkodtak ők a haza, hazaszeretet, jog és igazság kérdéseiről! Tanuljunk tőlük, mert a holnapunk múlhat azon, hogy ugyanezekről mi hogyan vélekedünk!

Mi a haza? Eötvös József így fogalmazott:

„A haza nem azon darab föld, amelyen születünk. A haza több. Azon hely, amelyen magunkat szabadoknak érezhetjük, amelyen hasonlókat találunk, amelynek története dicsőségünk, virágzása boldogságunk, jövője reményünk.”

Mi a hazaszeretet? Széchenyi István szavait idézem:

„Az emberiségnek egy nemzetét megtartani, sajátosságait, mint ereklyét megőrizni, végcéljához, az emberiség feldicsőítéséhez elvezetni.”

Már akkoriban is feltették a kérdést, nem volna-e kívánatosabb, modernebb és haladóbb a nemzeti sajátosságok erőltetése helyett, a múltat elfeledve, egy egyetemes összeolvadás. Ez a kérdés ma még élesebben merül fel. Azt gondolom, Egressy Gáborral együtt így utasíthatjuk el a gondolatot:

„Mily képtelenség! Ez nem kevesebb, mint azt akarni, hogy a természetből minden egyéniség kitöröltessék, hogy a színek mind egybeolvadjanak.”

Amilyen fontos az egészséges önazonosság-tudat az egyes emberek számára, ugyanolyan fontos a saját értékek ápolása a nemzetek számára. Jókai szavaival utasíthatjuk vissza azt az aggodalmat, hogy ez a magatartás háborúsághoz vezethet a szomszéd népekkel:

„Mi a nemzetiség szeretetét mindenkinben becsüljük, s bármi nyelven imádja is valaki az Istent, bármi néven nevezze a hazát, testvérünknek nevezzük őt, és tudjuk szeretni.”

Ma, az emberi jogok, személyiségi jogok és ki tudja még miféle jogok világában, amikor a jog és az igazság nem fedi egymást, nem árt Táncsics Mihály véleményét feleleveníteni:

„Vajon csak egy-e a jog, vagy többféle? A jog csak egy, mit a természet adott. Hanem ahol a tiszta igazság nem uralkodik, az erősebbek a gyöngébbeknek természeti jogait számtalan módon korlátozzák, s aztán ezen korlátozás fokozatai szerint nevezgetik el a jogokat.”

Az első magyar parlament megnyitása, 1848.

Vissza kellene állítanunk a kőbe vésett törvények érvényességét, a jog, az igazság és az erkölcs súlyát! Mert jól látta Wesselényi Miklós:

„Csak erkölcsi műveltség, az ész tehetségének kifejtése, az akarat és a munkálkodás fejtí ki a nemzet erejét, ez nyomja reá a szabadság, a polgári erény dicső nemzeti bélyegét.”

Kossuth Lajos pedig mintha csak ismerné mai gondjainkat:

HIVATÁSUNK: *nemcsak meg nem semmisülni, hanem élni életvidoran, s amiért milliók szíve dobog, amire vágyik minden érverés, az nem nyomorú tengés, hasonló azon gyávához, ki minden mozdulatával engedelmet látszik kérni, hogy élni mer; hanem kifejlés, mely felküzdje nevünket a polcra, melyen állani Európa népei között megérdemeljük.”*

A szebbnél szebb idézeteket még sokáig sorolhatnám. Némelyik, vagy talán mind, korszerűtlennek tűnik? Az élet sokszor el akarja venni tőlünk a jóba, szépre, igazba vetett hitünket, lelkesedésünket. Szembesülünk a valósággal, és engedjük, hogy a tények vagy sokszor csak a látszatok, legyőzzék eszméinket. Ebből azonban nem az következik, hogy az eszmékre nincs szükség, csak azt mutatja, milyen gyengék vagyunk!

1848 szabadságeszménye mára tartalmat kapott. Szabadok vagyunk. Mindenki ismeri Berzsenyi Dániel versrészletét:

„Szabad nép tesz csuda dolgokat”. Ám, ha történik is egy-két csuda dolog, sokszor észre sem vesszük, csak fanyalunk. Miért? Mi kellene ahhoz, hogy a csuda dolgok mindennaposakká legyenek?

Talán, ha pontosabban idézzük Berzsenyit, rájövünk. *„Lélek és szabad nép tesz csuda dolgokat.”* Miféle lélek szükségeltetik? A szeretet lelke, a józanság lelke, a békesség lelke.

Tasnádi Katalin

Utánközlés az ESE Híradó 2002 márciusi számából

Dúl a média

Az Isten tudja talán egymaga egyedül, hogyan kezdődött Európában a népcsoportok és a népek kiirtása a XX. század első felében. Az emberek, közülük a történészek máig sem voltak képesek megtudni, kitalálni, ki, mikor, miért, hogyan kezdte. A sokmillió dokumentum, a túlélők vallomásai, a filmek, a korabeli újságcikkek, a hanganyagok sem adnak választ arra a nagy kérdésre, ki volt az, aki először mondta: irtsd ki „őket”! Valaki ember volt pedig, mert az állatok nem beszélnek. Az „ők” megnevezése volt mindig minden népiirtás kezdete. Szavakkal kezdődött a holokauszt, embergondolattal. A kimondás után kollektivizálódott eszmévé, hitté, ideológiává, lelkeket embertelenítő vírussá.

Mikor volt az a pillanat, amikor virulenssé vált a szociáldarwinista fajelmélet eszmevírusa, és terjedni kezdett a kór Európában?

Allítják a történészek, hogy az 1929-33-as nagy gazdasági világválság ebben jelentős szerepet játszott. Míg Amerikában sikeres lett Franklin D. Rooseveltt a „New Deal” néven 1933-ban meghirdetett programja, és Amerika kilábolt a válságból, addig Európában, Németországban 1933-ban – választások nélkül – hatalomra jutott Adolf Hitler, és meghirdette a gyűlöletet.

De a nagy világválság és Adolf Hitler hatalomra jutása nem magyarázza a holokausztot, nem magyarázza meg, miért volt olyan a kor, „mikor az ember önként, kéjjel ölt, nem csak parancsra” (Radnóti Miklós).

A történelmi memento nincs helyén kívül egy oly korban, mikor az ember nem lát ki szorongásaiból a médiák dúlta világban. Ilyenkor kinek-kinek gondolkoznia kell.

A Holokauszt kronológiája

1914. augusztus 1. – Németország belép az első világháborúba.

1915 – Az örmény népiirtás a Török Birodalomban.

1917. november 2. – A Balfour-nyilatkozat megszületése.

1917. november 7. – Bolsevik hatalomátvétel Oroszországban.

1918. január 8. – Wilson amerikai elnök nyilvánosságra hozza 14 pontját arról, hogy milyen módon képzel el az európai rendezést a háború végét követően.

1918. november 9. – Létrejön a demokratikus Weimari Köztársaság Németországban.

1919. június 28. – Németország aláírja a háborút lezáró békeszerződést.

1920. február 24. – Megalakul a Nemzetiszocialista Német Munkáspárt (NSDAP).

1920. június – Magyarországon elfogadják Európa első zsidótörvényét a numerus clausus. (1920. évi XXV. Törvény). A törvény szövege nem tartalmazza a zsidó szót.*

1922. október 24–30. – Mussolini és feketeingesei Rómába menetelnek (Marcia su Roma).

1923. szeptember – Csúcson az infláció a Weimari Köztársaságban.

1923. november 8–9. – A müncheni „sörpuccs”.

1925. október 5–16. – A locarno-i konferencián megegyezés születik Németország és nyugati szomszédjai között a határok sérthetlenségéről.

1929. október 25. – A „fekete csütörtök”, a new yorki tőzsde összeomlása.

1932. november 6. – A nácik a szavazatok 33%-át kapják a németországi választásokon.

1933

Január 30. – Adolf Hitler Németország kancellárja lesz (ekkor az országban 500 ezres zsidó közösség él).

Február 3. – Hitler meghirdeti a „Lebensraum” (életter) programot.

Február 27. – március 5. – A Reichstag felgyújtása, majd ennek nyomán az állam veszélyeztetésének indokával a politikai ellenfelek egy részének letartóztatása.

Március 5. – A nácik a szavazatok alapján 44%-ot szereznek a választásokon.

Március 22. – Az első koncentrációs tábor felállítása Dachauban.

Március 24. – Elfogadják a Felhatalmazási Törvényt.

Április 1. – A németországi zsidó üzletek első bojkottja.

Április 7. – A németországi polgári szolgálat reformja, a sorkatonaság visszaállítása.

Április 11. – A nácik egy rendeletben meghatározzák a nem-árja faji kategóriát.

Április 21. – A rituális (kóser) vágás betiltása Németországban.

Április 25. – Az iskolai kvóta bevezetése Németországban.

Április 26. – Hermann Göring létrehozza a Gestapot Poroszországban.

Május 2. – A németországi szakszervezetek felosztatása.

Május 10. – A nácik elégetik a zsidó és a német fajra károsnak tartott szerzők több ezer kötetét.

Július 14. – Megkezdődik a veleszületett rendellenességgel élő német állampolgárok sterilizálása.

Németország egy párti állammá válik.

Elfogadják a visszahonosítási törvényt, azaz megfosztják a Lengyelországból bevándorolt zsidókat német állampolgárságuktól.

Július 20. – A náci Németország, azaz a Harmadik Birodalom aláírja a Vatikánnal kötött konkordátumot.

Augusztus 20. – Az Amerikai Zsidó Kongresszus bojkottot hirdet a Harmadik Birodalommal szemben.

Augusztus 25. – Létrejön a Ha'avara megegyezés a zsidó kivándorlásról.

Szeptember 13. – A fajelmélet alkalmazásának kezdete a németországi iskolákban.

Szeptember 17. – A Német Zsidók Birodalmi Képviselőletének megalapítása.

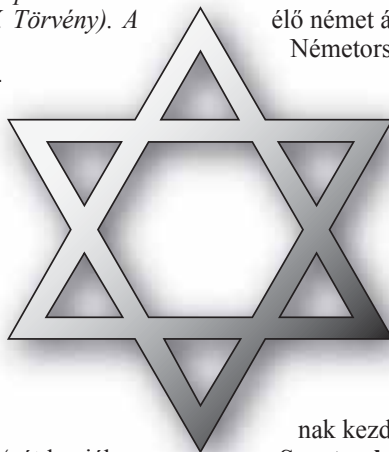
Szeptember 22. – A Birodalmi Kultúrkamara törvény bevezetése, a zsidókat kitiltják a művészeti kamarákból és szervezetekből.

Szeptember 29. – A zsidóknak megtiltják, hogy saját földjük legyen.

Október 4. – A zsidóknak megtiltják, hogy saját kiadójuk legyen.

Október 14–19. – Németország felfüggeszti Népszövetségi tagságát és a lefegyverzési tárgyalásokon való részvételét

November 24. – A nácik törvényt hoznak a visszaeső és veszélyes bűnözők, továbbá a koldusok, hajléktalanok, alkoholisták és munkakerülők ellen, hogy koncentrációs táborokba küldjék őket.

1934

- Január 24.** – A zsidókat kitiltják a Német Munkafrontból.
Január 26. – Megkötik a német-lengyel meg nem támadási szerződést.
Május 17. – A zsidóknak nem lehet egészségügyi biztosítása.
Június 30. – A „hosszú kések éjszakája”.
Július 20. – A SS független szervezetté válik az SA-tól.
Július 22. – A zsidók nem szerezhetnek jogi végzettséget.
Július 25. – Sikertelen náci puccs az Osztrák Köztársaság megbuktatására.
Augusztus 2. – Hindenburg birodalmi elnök meghal. Hitler Führer lesz.
Augusztus 19. – Hitler 90%-os támogatottságot szerez az új hatalmi jogosítványairól szóló népszavazáson.

1935

- Január 13.** – Németország visszaszerzi a Saar vidéket.
Február 10. – Megtiltják azt, hogy a Németországban maradt zsidók összejöveteleket tartsanak.
Március 16. – Újra bevezetik a kötelező katonai szolgálatot Németországban.
Május 31. – A német hadsereg teljes árszámítása megkezdődik.
Június 11. – A „zsidók itt nem kívánatosak” táblákat egyelőre még eltávolítják a településeken.
Június 18. – A brit-német flottaegyezmény megkötése.
Augusztus 6. – A náci erővel kényszerítik a zsidó előadókat és művészeket a Zsidó Kulturális Egyesületbe való belépésre.
Szeptember 15. – A nürnbergi faji törvények becikkelyezése.
Október 30. – Olaszország megtámadja Etiópiát.
November 14. – A nürnbergi faji törvények kiegészítése.

1936

- Február 10.** – A Gestapó Németországban a törvények fölé helyezik.
Március – Az SS Halálfejes Brigádja veszi át a koncentrációs táborok őrzését és felügyeletét.
Március 7. – Németország bevonul a Rajna-vidékre.
Március 15. – Tömeges náci ellenes felvonulás New Yorkban.
Június 17. – Himmlert kinevezik az Államrendőrség fejevé.
Július 16. – A spanyol polgárháború kezdete.
Augusztus 1. – A berlini olimpia megkezdődik.
Augusztus – A náci hivatalos harcot hirdetnek a homoszexualitás és az egészséges nőknél végrehajtott abortuszok ellen.
Szeptember 9. – A négy éves terv meghirdetése.
Október 9. – Betiltják a Zsidó Híborús Veteránok Szövetségének politikai tevékenységét.
Október 25. – A Róma-Berlin tengely szerződés aláírása.
November 25. – Németország és Japán aláírják az Antikomintern paktumot.

1937

- Január** – A zsidókat kizárják több foglalkozásból. Nem lehetnek könyvelők, német nyelvtanárok vagy fogorvosok. Megtagadják tőlük az adó visszaigénylést és a gyerekek után járó kedvezményeket.
Március 21. – A pápa kiad egy, a rasszizmust elítélő nyilatkozatot.
Szeptember 13. – Himmler hozzájárul ahhoz, hogy a kivándorlást választó zsidókon feloldják a „védőörizet”.
Október 21. – Himmler nyilatkozata: koncentrációs táborba küldjük azokat a zsidó kivándorlókat, akik visszatérnek Németországba.
November 5. – A német hadsereget utasítják, hogy készüljön fel egy háborúra.
November 8. – Az „Örök Zsidó” utazó kiállítás megnyitója Münchenben.
November 26. – A minisztériumok átszervezése, Schacht lemond.

1938

- Március 12–13.** – Az Anschluss: Németország és Ausztria egyesítése (Ausztriában akkor 200 ezres zsidó közösség él). Az osztrák zsidók nyilvános megalázásai. Himmler felállítja Linz közelében a mauthauseni koncentrációs táborot.
Március 23. – A zsidó szervezetek feloszlásának kihirdetése.
Március 28. – Hitler bátorítja a Szudéta Német Pártot.
Április 22. – Megtiltják az árjaknak, hogy zsidó üzletekben vásároljanak.
Április 26. – A náci elrendelik a zsidó értékek és vagyonok összeírását.
Június 14. – A zsidó üzleteket nyilvántartásba veszik, mint zsidó tulajdonban lévőket.
Június 15. – „Júniusi művelet”: tömegesen tartóztatnak le és küldenek koncentrációs táborba zsidókat.
Július 6. – Zsidóellenes gazdasági rendelkezések, megtiltják számukra a kereskedést.
Július 6–15. – Az eviani konferencia.
Július 23. – A náci utasítják a 15 évesnél idősebb zsidókat, hogy jelenjenek meg a rendőrségeken és vegyék át azonosító kártyájukat, amit bármelyik rendőr kérésére be kell mutatniuk.
Július 25. – A zsidó orvosokat eltiltják a praktizálástól.
Augusztus 11. – A náci lerombolják a nürnbergi zsinagógát.
Augusztus 17. – A zsidóknak kötelező egy középső nevet felvenni, férfiak: Izrael, nők: Sára.
Augusztus 26. – Megnyílik Bécsben a Zsidó Kivándorlási Hivatal.
Szeptember 27. – A zsidó ügyvédek e naptól eltiltják szakmájuk gyakorlásától.
Szeptember 29. – A müncheni megegyezés: Anglia és Franciaország hozzájárul Csehszlovákia németek lakta részeinek Németországhoz csatolásához.
Október 5. – A német zsidók útleveléibe „J” betűt pecsételnek.
Október 15. – Németország megszállja a Szudéta vidéket.
Október 28. – 17 ezer lengyelországi születésű zsidót kitelepítettek Németországból Lengyelországba, többségüket Zbaszynba.
November 7–10. – A Grynspan-ügy és a „Kristályéjszaka”.
November 10. – Olaszországban antiszemita faji törvényt fogadnak el.
November 12. – A zsidó közösséget 1 milliárd birodalmi márka megfizetésére kötelezik a Kristályéjszakan történt károkért.
November 15. – A zsidó gyerekeket kitiltják a német iskolákból.
December 3. – Törvény a zsidó üzletek kötelező árszámításáról.
December 14. – Hermann Göring magához vonja a „zsidó kérdés” megoldását.

1939

- Január 24.** – Göring létrehozza a Birodalmi Központi Hivatalt a Zsidó Kivándorlásért.
Január 30. – Hitler fenyegetően beszél a zsidókról a Reichstagban.
Február 21. – A náci erővel kényszerítik a zsidókat, hogy átadják arany és ezüst holmijaikat.
Március 15–16. – Németország megszállja Csehszlovákiát (ahol akkor 350 ezer fős zsidó közösség élt). Csehszlovákiát feldarabolják.
Március 28. – Véget ér a spanyol polgárháború.
Április 19. – Szlovákia kidolgozza a nürnbergi törvények alapján saját verzióját a faji törvénykezésben.
Április 27. – Mozgósítás Nagy-Britanniában.
Április 27–28. – Németország felmondja a meg nem támadási szerződést Lengyelországgal és az 1935-ös Flottaegyezményt Nagy Britanniával.
Április 30. – A zsidók, nem lehetnek bérlők és nem is lakhatnak másol, csak zsidó tulajdonú házakban.

folytatás a 12. oldalon

Május – A St. Louis nevű, 930 Európából elmenekült zsidót szállító hajó megkerüli Kubát, majd miután az Egyesült Államok és más országok sem fogadják be a menekülőket, visszatér Németországba.

Július 4. – A németországi zsidóktól megvonják a jogot, hogy a közsférában dolgozzanak.

Július 21. – Adolf Eichmann kinevezik a prágai Zsidó Kivándorlási Hivatal vezetőjévé.

Augusztus 23. – Aláírják a német-szovjet meg nem támadási szerződést.

Szeptember 1. – A német hadsereg bevonul Lengyelországba (ahol akkor 3,5 milliós zsidó közösség élt).

Megkezdődik a második világháború.

A németországi zsidók számára kijárási tilalmat rendelnek el: télen este 8, nyáron este 9 után nem tartózkodhatnak a szabadban.

Szeptember 3. – Nagy Britannia, Franciaország, India, Ausztrália és Új-Zéland hadat üzennek Németországnak.

Nagy Britannia blokád alá veszi Németországot.

Szeptember 4. – Varsót elszakítja a külvilágtól a német hadsereg.

Szeptember 17. – A szovjet hadsereg bevonul Kelet-Lengyelországba.

Szeptember 21. – Reinhard Heydrich elküldi gyorstáviratát (Schnellbrief) a különleges egységeknek (Einsatzgruppen).

Szeptember 22. – Létrehozzák a Birodalmi Biztonsági Főhivatalt (RSHA).

Szeptember 23. – Megtiltják a zsidóknak, hogy saját rádiókészülékük legyen.

Szeptember 27. – Varsó megadja magát a német hadseregnek.

Heydrich lesz a Birodalmi Biztonsági Főhivatal vezetője.

Szeptember 28. – Lengyelország felosztása. Kétfélmilliónál több zsidó kerül német fennhatóság alá, 1,3 millióan a szovjet hadsereg által megszállt területen élnek.

Október – A náciik hozzálátanak a tartósan betegek és az önmagukról gondoskodni képtelenek meggyilkolásához az úgynevezett euthanázia program keretében.

Október 4. – A varsói Zsidó Tanács (Judenrat) létrehozása.

Október 6. – Hitler bejelenti a zsidók elkülönítését.

Október 8. – Piotrkow Trybunalski-ben felállítják az első lengyelországi zsidó gettót.

Október 12. – Bécsből kitelepítik a zsidókat.

Hans Frankot kinevezik a Lengyel Főköormányzáság kormányzójának.

Október 26. – Polgári adminisztráció felállítása Lengyelországban (a Főköormányzáság területén).

Kiadják a lengyelországi zsidókat 14-60 éves kor között kényszermunkára felszólító utasítást.

November 8. – Sikertelen merénylet Hitler ellen Münchenben.

November 9. – Lódz városát a Harmadik Birodalomhoz csatolják.

November 23. – A zsidóknak Lengyelországban megkülönböztető jelet kell hordaniuk.

November 30. – A szovjet hadsereg bevonul Finnországba.

December 2. – A náciik hozzálátanak az elmebetegek és fogyatékosok megsemmisítéséhez, gázosító teherautókkal.

December 14. – A Szovjetunió kilép a Népszövetségből a Németországgal kötött megegyezés miatt.

December – Adolf Eichmann létrehozza a IV B4 szekciót az RSHA-n belül, amelynek feladata a zsidó ügyek intézése és kivándoroltatásuk szervezése.

1940

Január 24. – Összeírják a Főköormányzáság területén élő zsidók vagyonát.

Január 25. – Felállítják a Zsidó Tanácsot Lublinban.

A náciik kiválasztják Oswiecim (Auschwitz) városkát, Krakkó közelében, mint egy új koncentrációs tábor helyszínét.

Január 26. – A varsói Zsidó Tanácsot megbírságotják, mert ismeretlen német származásúakat vertek meg az utcán.

Február 12. – Először deportálnak német zsidókat a megszállt Lengyelországba.

Március – Mészárság Katynban: a szovjet hadsereg tömegesen végez ki lengyel katonatiszteket.

Április 9. – A németek bevonulnak Dániába (az országban 8000 fős zsidó közösség élt) és Norvégiába (az országban 2000 fős zsidó közösség élt).

Április 30. – Lezárják a gettót Lódzban. Az itt élő 230 ezer zsidó hermetikusan elzárják a külvilágtól.

Május 1. – Rudolf Höss kiválasztják, hogy az auschwitzi tábor parancsnoka legyen.

Május 10. – A németek bevonulnak Hollandiába (ekkor az országban 140 ezer fős zsidó közösség élt),

Belgiumba (ekkor az országban 65 ezer fős zsidó közösség élt) és Luxemburgba (ekkor az országban 3500 fős zsidó közösség élt).

Együttal Franciaországot is támadás éri (ekkor az országban 350 ezer fős zsidó közösség élt).

Chamberlain megbukik, Churchill lesz Nagy Britannia miniszterelnöke.

Május 26. – A Szövetségesek kimentik csapataikat Dunkerqueből.

Június 14. – A németek elfoglalják Párizst.

Június 22. – A francia kormány aláírja a fegyverszünetet Németországgal.

Június 18. – Hitler tájékoztatja Mussolinét az úgynevezett „Madagaszkár-terv”-ről.

Július 10. – Megalakul a Vichy kormányzat.

Július 17. – A Vichy kormányzat első zsidó ellenes rendelkezései megszületnek.

Július 19. – Az USA elutasítja Németország ajánlatát arról, hogy ismerje el fennhatóságát Nyugat-Európa felett.

Július – Eichmann bemutatja a „Madagaszkár-terv”-et, minden európai zsidó deportálását a kelet-afrikai partoknál fekvő szigetre.

Augusztus 8. – A britanniai csata kezdete, intenzív légitámadások a Brit-szigetek ellen.

Romániában zsidó ellenes rendelkezéseket hoznak, amelyben korlátozzák a zsidók munkavállalási lehetőségeit és oktatásban való részvételüket. Megkezdődik a zsidó üzletek románosítása.

Augusztus 17. – Németország meghirdeti a Brit-szigetek teljes blokádját.

Szeptember 7. – Az Anglia elleni német légihaború eléri csúcspontját.

Szeptember 27. – Németország, Olaszország és Japán aláírják a Háromhatalmi Egyezményt.

Október 3. – A francia törvényhozás elfogadja a zsidókról szóló törvényt.

Október 22. – A zsidó üzletek összeírása a megszállt Hollandiában. Badenből, a Saar-vidékről és Elzász-Lotharingiából 29 ezer német zsidót deportálnak a Vichy-Franciaország területére.

Október 28. – Összeírják a zsidók vagyonát Belgiumban.

Olaszország megtámadja Görögországot.

November 15. – Lezárják a gettót Varsóban.

November – Magyarország, Románia és Szlovákia is csatlakozik a náci szövetséghez.

Hetvenezer zsidót zsúfolnak össze a krakkói gettóban.

November 15. – Lezárják a varsói gettót, több mint négyszázezer zsidó él a falak mögött.

December – Az „Oneg Sabbat” (a sabbat öröme) titkos archívum felállítása Varsóban.

1941

Január – Romániában egy pogrom kétezer zsidó halálát eredményezi.

Február 22. – A náciak 430 zsidó túszt deportálnak Amszterdamból, miután egy holland náciit meggyilkolnak.

Február 25. – Náciellenes sztrájk Amszterdamban.

Március – Hitler kiadja a komisszár parancsot, azoknak a kommunista politikai tiszteknek az azonnali kivégzésére, akiket majd elfognak a Szovjetunió elleni háborúban.

Március 1. – Himmler először látogat Auschwitzba, ahol utasítja Rudolf Höss táborparancsnokot, hogy kezdjék el Birkenauban egy új, 100 ezer rab befogadására alkalmas tábor felépítését.

Március 2. – Megkezdődik az Auschwitz II-Birkenau tábor építése. Német csapatok vonulnak be Bulgáriába (ekkor az országban 50 ezer zsidó lakos élt).

Március 7. – A német zsidók számára elrendelik a kényszermunkát.

Március 11. – Az USA kongresszusa elfogadja a Kölcsönbérleti Törvényt.

Március 26. – A Német Hadsereg (Wehrmacht) Legfelsőbb Parancsnoksága hozzájárul, hogy az RSHA és Heydrich különleges gyilkoló egységeket (Einsatzgruppen) küldjön Lengyelországba.

Március 29. – A Zsidó Ügyekkel Foglalkozó Hivatal felállítását Franciaországban.

Április 6. – A németek megtámadják Jugoszláviát (ekkor az országban 75 ezer zsidó lakos élt) és Görögországot (ekkor az országban 77 ezer zsidó lakos élt).

Április 9. – A németek megszállják Thesszalonikát.

Április 24. – Lezárják a gettót Lublinban.

Május 10. – Rudolf Hess ejtőernyős ugrása Lord Hamilton skóciai birtokán.

Május 14. – 3600 zsidót letartóztatnak Párizsban.

Május 16. – Petain marsall egy rádióbeszédében elismeri az együttműködést Hitlerrel.

Június 6. – A „komisszár parancs” hivatalos kihirdetése.

Június 22. – Megindul a Barbarossa hadművelet a Szovjetunió ellen (ekkor az országban 3 millió zsidó lakos élt).

Június 23. – Az Einsatzgruppen-ek hozzáfognak a zsidók leggyilkolásához a Szovjetunió területén.

Június 28–30. – A román Vasgárda tagjai 10 ezer zsidót gyilkolnak meg lasiban.

Június 30. – Az Einsatzgruppe 4a és helyi ukrán lakosok együtt meggyilkolnak 300 zsidót Luckban.

A németek megszállják Lvovot, 4000 zsidót gyilkolnak meg július 3-ig.

Valamikor nyáron – Himmler magához rendeli az auschwitzi tábor parancsnokát, és ezt mondja Rudolf Hössnek: „A Führer elrendelte a zsidó kérdés ’végső megoldását’. Mi az SS fogjuk végrehajtani ezt. A terv megvalósítására Auschwitzot választottam ki.”

Július – Ahogyan a Német Hadsereg előrenyomul, követi az Einsatzgruppen és szervezik a zsidók tömeges meggyilkolását az elfoglalt területeken.

A következő városokban állítanak fel gettókat: Kovno, Minszk, Vityebszk, Zsitomir.

A francia kormányzat lefoglalja a zsidók magántulajdonát.

Ebben a hónapban kezdődnek meg a tömeges kivégzések Ponarban, Vilnius déli részén.

Július 1. – Az Einsatzgruppe D megkezdí akcióját Besszarábiában, augusztus 31-ig, 160 ezer zsidót lönek le.

Július 4. – A Zsidó Tanács létrehozása Vilniusban.

Július 17. – Alfred Rosenberget, a náci faji filozófust kinevezik a Megszállt Keleti Területek birodalmi miniszterévé, a Szovjetunió elfoglalt területein.

Július 20. – Létrehozzák a gettót Minszkben.

Július 21. – A megszállt Lengyelországban, Lublin közelében

megkezdí működését a majdaneki koncentrációs tábor.

Július 24. – A gettó felállítását Kisinyovban, 10 ezer zsidó halott.

Július 25. – Pogrom Lvovban.

Július 25–26. – Kovnoban 3800 zsidót ölnek meg helyi litván lakosok egy pogrom során.

Július 31. – Heydrich Göring irányelvei alapján elkezdí tervezni a zsidó kérdés „végső megoldását”.

Augusztus – Megkezdődik a romániai zsidók kitelepítése Transznisztriába, decemberig 70 ezren halnak meg.

Felállítják a gettókat Bialystokban és Lvovban.

Augusztus 1. – 50 ezer zsidót zsúfolnak be a gettóba, Bialystokban.

Augusztus 4. – Lezárják a gettót Kovnoban (Kaunas).

Augusztus 5. – Gyilkosságok Pinszkben, 10 ezer zsidót ölnek meg három nap alatt.

Augusztus 26. – A Magyar Hadsereg kitoloncol mintegy 18 ezer zsidót Ukrajnába, Kamenyec-Podolszkij környékére.

Augusztus 27–28. – Mészárlás Kamenyec-Podolszkijban.

Szeptember 1. – Hivatalosan véget ér a náci euthánázia program.

A németországi zsidók számára kötelezővé teszik a sárga csillag hordását.

Szeptember 3. – Az első kísérleti elgázosítás, Zyklon-B kristálylyal Auschwitzban.

Szeptember 5. – Vilniusban két gettót állítanak fel és le is zárják őket. Mintegy 40 ezer zsidót rekesztenek el.

Szeptember 8. – Leningrád ostromának kezdete.

Szeptember 12. – Hitler szavai: „Leningrád éhezni fog, amíg meg nem hódol.”

Szeptember 15. – 150 ezer romániai zsidót deportálnak Transznisztriába, közülük 90 ezer meghal.

Szeptember 17. – Megkezdődik a németországi zsidók általános deportálása.

Szeptember 19. – A németországi zsidókat is kötelezik a megkülönböztető jel viselésére.

Felszámolják a gettót Zsitomirban, 10 ezer áldozat.

A németek elfoglalják Kijevet.

Szeptember 29–30. – 33.771 kijevi zsidót gyilkolnak meg a város közelében a Babij Jar nevű helyen.

Október 2. – Megindul a német támadás Moszkva ellen.

Október 8. – Felszámolják a gettót Vityebszkben, 16 ezer zsidót ölnek meg.

Október 11. – Romániában, Csernowitzban gettóba zárják a zsidókat.

Október 12. – A németek elérik Moszkva külső kerületeit.

Október 15. – Megkezdődik a német és osztrák zsidók keletre deportálása.

Október 16. – Odessza megszállása és a helyi zsidók lemészárlása (35 ezer helyi áldozat).

Október 23. – Megtiltják a németországi zsidók számára, hogy kivándoroljanak.

Október 24. – 20 ezer zsidót szállítanak Dalnikba, mindegyiküket meggyilkolják.

Október 25. – Eichmann jóváhagyja a tervet a mozgó gázosító egységek, teherautók használatáról.

Október 28. – Több, mint 9 ezer zsidót ölnek meg Kovnoban, a Kilences erődben.

Október 30. – A pozsonyi zsidókat kitelepítik vidékre.

Október – A hónap során érkeznek az első transzportok a majdaneki megsemmisítő táborba.

November – Az Einsatzgruppe B beszámolója alapján eddig 45476 zsidót gyilkoltak meg.

November 1. – Megkezdődik a tábor építése Belzeceben.

November 24. – A „kirakat tábor” megalapítása Theresienstadtban

November 30. – 30 ezer zsidó érkezik Rumbuliba Rigából, ahol

folytatás a 14. oldalon

megölik őket. Ennek a tömeggyilkosságnak a során rigai és német zsidókat ölnek meg.

December 6. – A szovjet csapatok ellentámadásba lendülnek Moszkvánál.

December 7. – Japán támadás Pearl Harbournál, az USA belép a háborúba.

„Éjszaka és köd”: a nyugat-európai ellenállás letérésére irányuló művelet kezdete.

December 8. – A gázosító teherautók használatának kezdete Chelmnoban. A Lódzhoz közeli településen szénmonoxiddal gyilkolják meg az áldozatokat. Először 5000, a Birodalomból kitelepített romát.

December 11. – Németország és Olaszország hadat üzen az USA-nak.

December 12. – A „Struma” nevű hajó, 769 zsidóval a fedélzetén elhagyja Romániát, hogy utasait illegálisan partra tegye a britek által őrzött Mandátum Területen. Ez nem sikerül, visszafordítják a hajót, amelyet később a Fekete-tengeren, mint ellenséges célpontot elsüllyeszt egy szovjet tengeralattjáró.

December 21. – Több, mint 40 ezer zsidó lönek le Bogdanovkában.

December 22. – Az 57 ezer vilnai zsidóból, már meggyilkoltak 33500-at.

December 31. – Megjelenik az ellenállók első kiáltványa Vilnában.

1942

Január – Megkezdődnek a rendszeres elgázosítások a Bunker I-ben („vörös parasztház”) Auschwitz-Birkenauban. A holttesteket a réten kiásott tömegsírokba temetik.

Január 6. – Molotovot informálják a tömeggyilkosságokról, amelyeket az Einsatzgruppenek követtek el a Szovjetuniótól elfoglalt területeken.

Január 14. – Megkezdődik a holland zsidók összegyűjtése és eltávolítása.

Január 16. – A deportálások kezdete Lódból Chelmnoba, több mint 10 ezer zsidót érint az akció.

Január 20. – A Wansee konferencia.

Január 21. – Az Egyesült Partizán Szervezet létrehozása Vilnában.

Január 31. – Az Eisatzgurppe, a saját jelentése szerint a Szovjetunió elleni háború kezdete óta 229052 zsidót gyilkolt meg.

Február 24. – További 30 ezer zsidót deportálnak Chelmnoba a lódzi gettóból.

Március 13. – A JDC (Joint Distribution Comitee) jelentése szerint egyedül Ukrajnában 240 ezer zsidót gyilkoltak meg a nácik.

Március 17. – A belzeci megsemmisítő tábor teljesen felépül. Kezdetben szénmonoxiddal, majd később Zyklon-B-vel gyilkolják meg az áldozatokat.

Megkezdődik a zsidók deportálása Lublinból Belzecbe.

Március 24. – Megkezdődik a szlovák zsidók deportálása Auschwitzba. 58 ezer szlovákiai zsidót deportálnak.

Március 27. – Megkezdődik a francia zsidók deportálása Auschwitzba.

Március 28. – Fritz Sauckel a Birodalmi Munkaszolgálat irányítója követeli a kényszermunkások alkalmazását az iparban.

Április – A Szovjetunióban létrehozzák a Zsidó Antifasiszta Bizottságot.

Az első zsidó transzportok megérkeznek Majdanekbe.

Április 8. – Einsatzgruppe jelentés: Nincsenek többé zsidók a Krím félszigeten.

Április 20. – A németországi zsidók számára megtiltják, hogy utazzanak a tömegközlekedési eszközökön.

Április 30. –Felállítják a gettót Pinksben.

Május eleje – Az első tömeggyilkosság a sobibori megsemmisítő táborban. Három gázkamrában először szénmonoxiddal gyilkolnak, majd áttérnek a Zyklon-B-re.

Május 18. – Cikk a New York Times-ban: a nácik legéppuskáztak 100 ezer zsidót a Balti államokban, 100 ezret Lengyelországban és kétszer ennyit Nyugat-Oroszországban.

Május 27. – Cseh ellenállók merényletet követnek el Reinhard Heydrich ellen, aki sérüléseibe **június 4-én** belehalt.

Június – Gázosító teherautókat használnak Rigában.

Június 1. – A zsidók számára elrendelik a sárga csillag viselését Franciaországban, Hollandiában, Belgiumban, Horvátországban, Szlovákiában és Romániában.

Június 2. – A BBC bejelenti: már 700 ezer zsidót gyilkoltak meg Lengyelországban.

Először szállítanak német zsidókat Theresienstadtba.

Június 5. – Egy SS jelentés szerint 97 ezer embert „dolgoztak fel” a mozgó gázosító teherautókban.

Június 10. – A németek elpusztítanak egy cseh falut, Lidicét, Heydrich meggyilkolása miatt.

Június 11. – Eichmann francia, belga és holland politikusokkal tárgyal, hogy egyeztessék a zsidók deportálásának terveit.

Június 21. – A németek elfoglalják Tobrukot az angoloktól.

Június 22. – Az első transzport indítása Drancy-ból Auschwitzba.

Június 30. – Auschwitzban üzembe helyeznek egy újabb gázkamrát, a Bunker II („fehér parasztház”) a táborba érkező zsidók növekvő létszáma miatt.

Ezen a napon (és **július 2-án**) a The New York Times a London Daily Telegraph információi alapján beszámol arról, hogy a nácik újabb 1 millió zsidót gyilkoltak meg.

Nyár – A Zsidó Világkongresszus tagjai mértékadó információkat szereznek német iparosokon ke-

resztül a zsidók megsemmisítésére irányuló náci tervekről. Eljuttatják az információkat Londonba és Washingtonba.

Július 2. – Zsidókat küldenek Berlinből Theresienstadtba.

Július 7. – Himmler hozzájárul, hogy sterilizációs kísérleteket végezzenek Auschwitzban.

Július 14. – Megkezdődik a holland zsidók deportálása Auschwitzba.

Július 16. – Zsidóellenes razzia Párizsban. A két napos razzia során 12887 zsidót szállítanak a városon kívül felállított drancy-i táborba. Itt a háború végéig 74 ezer embert (köztük 11 ezer gyereket) gyűjtenek össze, akiket végül Auschwitz, Majdanek és Sobibor haláltáborokba küldenek.

Július 17–18. – Himmler kétnapos látogatása Auschwitzban. Bejárja a tábort és az építkezéseket, illetve megszemléli a megsemmisítés folyamatát a kezdettől a végig két vonatrakomány holland zsidón.

Július 19. – Himmler elrendeli a Reinhard Akciót, a lengyelországi zsidók tömeges deportálását a megsemmisítő táborokba. „Mindens zsidót el kell tüntetni a Főkományszóságból 1942 végéig.”

Július 21. – Tömeges, a zsidók üldözése és gyilkolása elleni gyűlést tartanak a Madison Square Gardenben.

Július 22. – Befejeződik a megsemmisítő tábor építése Treblinkában. Tíz gázkamrában (mindegyikben 200 embert) gyilkolják meg szénmonoxiddal (később Zyklon-B-vel) az áldozatokat. A holttesteket nyitott gödrökben égetik el.

Cigány holokauszt emlékmű, Budapest

A tömeges deportálások kezdete Varsóból Treblinkába.

Elkezdődik a belgiumi zsidók deportálása Auschwitzba.

Július 23. – Adam Czerniakow, a varsói Zsidó Tanács elnöke öngyilkosságot követ el.

Július 28. – A Zsidó Harci Szervezet megalakítása Varsóban.

Augusztus – A horvátországi zsidók deportálásának kezdete Auschwitzba.

Augusztus 8. – Az USA kormányzata úgy dönt, hogy visszatartja azokat az információkat, amelyek a zsidók kiirtásáról szólnak, amíg le nem ellenőrzik azok forrását.

Augusztus 10. – Megkezdődik a deportálás Lvovból Belzeczbe, 50 ezer embert gázosítanak el.

Augusztus 23. – A német hadsereg támadást indít Sztálingrád irányában.

Augusztus 26–28. – Egy razzia során elfognak 7000 zsidót Franciaország meg nem szállt részében.

Szeptember 3. – Fegyveres zsidó ellenállás Lachvában, Belorusz-sziában.

Szeptember 9. – A keleti területeken, ahol az Einsatzgruppen tevékenykedett, megkezdik a tömegsírokban eltemetett áldozatok holttesteinek elégetését nyitott gödrökben. Kiásnak és elégetnek 107 ezer holttestet, hogy megelőzzék a talajvíz megfertőződését.

Szeptember 12. – A sztálingrádi csata kezdete.

Szeptember 18. – Csökkentik a németországi zsidók élelmiszer fejadagját.

Szeptember 24. – Gettó felkelés Tuchinban.

Szeptember 26. – Az SS megkezdik az Auschwitzban és Majdanekben meggyilkolt zsidók vagyonának és értékeinek befizetését. Német bankjegyekben a Birodalmi Bankba fizetik be az összegeket. A külföldi valutákat, aranyat, gyémántot és más értékeket az SS Gazdasági Hivatalának Főparancsnokságához küldik el. Az órákat és tollakat a fronton harcolók között osztják ki. A ruhákat a német családok között osztották szét. 1943 februárjáig több mint 800 vagonnyi regisztrált érték hagyta el Auschwitzot.

Október 5. – Himmler elrendeli, hogy minden olyan zsidót, aki Németország területén lévő koncentrációs táborokban van, szállítsanak át Auschwitzba és Majdanekbe.

Német szemtanúk beszámolója jelenik meg az SS által elkövetett tömeggyilkosságokról.

Október 14. – Az ukrainai Miczocz gettóból kihurcolt zsidók tömeges kivégzése.

Október 22. – Az SS leveri azoknak a zsidóknak a felkelését, akiket Sachenhausenből Auschwitzba akartak szállítani.

Október 23. – A brit hadsereg megkezdik az ellentámadást El-Alameinnél.

Október 25. – Megkezdődik a zsidók deportálása Norvégiából Auschwitzba.

Október 27. – A náciak hozzájárulnak, hogy a vegyes házasságból származók, ha sterilizáltatják magukat, mentesüljenek a megkülönböztető rendelkezések alól.

Október 28. – Az első transzport megérkezik Theresienstadtból Auschwitzba.

Október 29. – Eddigre majdnem az összes pinszki zsidót meggyilkolták már.

November – A tömeggyilkosságok során 170 ezer zsidót ölnek meg Bialystok körzetében.

November 1. – Az első deportálás Auschwitzba a Bialystok Területről.

November 5. – Az „Európa terv”, a szlovák zsidók megmentésére a végső megoldástól.

November 8. – A britek és az amerikaiak partra szállnak Észak-Afrikában.

November 9. – A németek megszállják Tunéziát.

November 10. – Brit győzelem Észak-Afrikában.

November 19. – Szovjet ellentámadás Sztálingrádnál.

December – Befejeződik a megsemmisítés Belzeczben. Becsült

adatok szerint 600 ezer zsidót gyilkoltak meg a tábor fennállása alatt. A tábor épületeit lerombolják, felszántják és beültetik növényekkel.

December 4. – A Zsidókat Segítő Szervezet (Zegota) megalakítása Lengyelországban.

December 10. – Az első németországi zsidó transzport megérkezik Auschwitzba.

December 17. – A Szövetségesek elítélik a zsidók tömeges meggyilkolását.

December 23. – A Zsidó Harci Szervezet támadást intéz a németek ellen Krakkóban.

December 28. – Megkezdődnek Auschwitzban a nők sterilizálásával kapcsolatos kísérletek.

1943

Az év folyamán – AZ Einsatzgruppenek által meggyilkoltak száma meghaladja az 1 milliót. A náciak különleges kényszermunka egységeket használnak a holttestek kihantolására és elégetésére, a nyomok eltüntetésére.

Január 18. – Fegyveres zsidó felkelés Varsóban a deportálások megakadályozására.

Január 29. – A náciak elrendelik minden németországi zsidó letartóztatását és elszállítását a megsemmisítő táborokba.

Január 30. – Ernst Kaltenbrunner lép Heydrich örökébe az RSHA élén.

Február – A román kormányzat felajánlja a Szövetségeseknek, hogy 70 ezer zsidót elenged Palesztinába, de sem a britektől, sem az amerikaiaktól nem érkezik pozitív válasz.

A görög zsidók számára kötelezővé teszik a gettóba költözést.

Február 2. – A német csapatok megadják magukat Sztálingrádnál.

Február 5. – Megkezdődik több mint 10 ezer zsidó deportálása Bialystokból Treblinkába.

Február 26. – Az első Auschwitzba küldött cigány (roma) transzport.

Február 27. – A berlini hadiüzemekben dolgozó zsidó munkásokat Auschwitzba küldik.

Március – Megkezdődik a zsidók Auschwitzba deportálása Görögországból. Augusztus végéig összesen 49900 embert szállítanak el.

Március 1. – New Yorkban, a Madison Square Gardenben tömeggyűlést tartanak, hogy nyomást gyakoroljanak az amerikai kormányzatra az európai zsidók megsegítése érdekében.

Március 4. – Zsidók deportálása Thrákiából Auschwitzba.

Március 14. – Felszámolják a krakkói gettót.

Március 17. – A bolgár kormányzat szembeszegül a náci akarattal, hogy deportálják a bulgáriai zsidókat.

Március 20. – Az első Thesszalonikából indított transzport megérkezik Auschwitzba.

Március 22. – Üzembe helyezik Auschwitzban az újonnan épített IV. krematóriumot.

Március 31. – Üzembe helyezik Auschwitzban az újonnan épített II. krematóriumot.

Április 4. – Üzembe helyezik Auschwitzban az újonnan épített V. krematóriumot.

Április 9. – Ideiglenesen abbamarad a megsemmisítés Chelmnoban. A gyilkolás 1944 tavaszán, a gettók felszámolásakor folytatódik. Chelmnoban összesen mintegy 300 ezer zsidót gyilkoltak meg.

Április 19. – Megkezdődik a varsói gettó felkelése.

Április 19–20. – A Bermuda Konferencia, amelyen az Egyesült Államok és Nagy-Britannia képviselői vesznek részt azzal a céllal, hogy megvitassák a náciak által megszállt országokból érkező menekültek kérdését. Nem jutnak eredményre, a zsidók helyzetében nem áll be változás.

Május – Ebben a hónapban érkezik meg Auschwitzba dr. Joseph Mengele.

Május 8. – Elesnek a varsói gettó felkelés vezetői.
Május 12. – Samuel Zygelbojm öngyilkossága Londonban a zsidók megsemmisítése elleni tiltakozásul.
Május 13. – A német és olasz csapatok megadják magukat a Szövetségeseknek Észak-Afrikában.
Május 19. – A náci kijelentik Berlinről, hogy „Judenfrei” (zsidómentes).
Május 24. – Tiltakozás a szófiai zsidók érdekében.
Június 1. – Felszámolják a lvovi gettót.
Június 11. – Himmler elrendeli, hogy minden a megszállt Lengyelországban és a keleti területeken lévő gettót fel kell számolni.
Június 25. – Üzembe helyezik Auschwitzban az újonnan épített III. krematóriumot. Ezzel a teljes napi kapacitás 4756 holttest elégetésére növekszik.
Július 5. – A német támadás Kurszknál kudarcot vall.
Július 10. – A Szövetségesek támadást indítanak Szicíliában.
Július 25. – Mussolini bukása.
Augusztus 2. – Felkelés Treblinkában. Közel kétszáz fogoly szökik meg a kavardás során. Ezeknek többségét a náci egyenként levadászták.
Augusztus 8. – Az ötből, az első szervezett csoport, elhagyja Vilnát és csatlakozik a partizánokhoz.
Augusztus 16. – Bialystok gettójának felszámolása megkezdődik.
Augusztus 18. – A „Sonderkommando 1005” foglyait kényszerítik, hogy kiássák a Babi Jarnál meggyilkolt több tízezer áldozat holttestét és elégessék a maradványokat.
Augusztus vége – Befejeződik a megsemmisítés Treblinkában, becslések szerint 870 ezer embert gyilkoltak meg.
Szeptember 1. – A vilnai ellenállási mozgalom, tévedésből felkelést kezdeményez.
Szeptember 3. – Megkezdődik a belga zsidók deportálása Auschwitzba.
Szeptember 11. – A németek megszállják Rómát, miután Észak- és Közép-Olaszországot is megszállták, ahol mintegy 35 ezer zsidó élt.
 Megkezdődik a theresienstadti családi transzportok Auschwitzba küldése.
Szeptember 23. – Felszámolják a vilnai gettót. A hónap során a minszki gettó is hasonló sorsra jut.
Október 1–2. – A dán zsidók kimenekítése Svédországba. 7220 embert szöktetnek át a tengeren Svédországba.
Október 4. – Himmler nyíltan beszél a végső megoldás mibenlétéről SS-tagok előtt Posenben.
Október 14. – Felkelés Sobiborban. 300-an menekülnek el a közeli erdőbe, a felkelést követő hajtóvadászatot alig ötvenen élik túl. Leállítják a megsemmisítéseket, majd rövidesen felszámolják a tábor. Sobiborban közel 250 ezer zsidót gyilkoltak meg.
Október 18. – Egy több napos razziaát követően, több mint 1000 római zsidót deportálnak Auschwitzba.
Október 21. – Felszámolják a minszki gettót.
Október 25. – Dnyepetrovcsk felszabadul, 80 ezer zsidóból 15-en maradtak életben.
November – Felszámolják a rigai gettót.
 Az USA Kongresszusa meghallgatást tart az ügyben, hogy a Külügyminisztériuma milyen lépéseket tegyen az európai zsidók érdekében.
November 3. – A németek elindítják az „Aratási ünnep” (Erntefest) hadműveletet, amelynek során 42 ezer zsidót gyilkolnak meg.
November 11. – Hösst, Auschwitz parancsnokát a koncentrációs táborok főfelügyelőjévé léptetik elő. Az új táborparancsnok, Liebehenschel felosztja a hatalmas auschwitzi tábor, három fő-, és több mint 30 altáborra.
November 17. – Borscsevben zsidó partizánok szabadítják fel a zsidókat.

November 28. – A Szövetséges vezetők konferenciája Teheránban.
December 2. – Az első bécsi transzport megérkezik Auschwitzba.
December 16. – Az auschwitzi vezető sebész beszámolója szerint 106 kasztrációs műtétet hajtottak végre.

1944

Január 3. – A szovjet csapatok elérik a volt lengyel határt.
Január 25. – Hans Frank, a Főkormányzóság vezetőjének napi naplóbejegyzése, az eredetileg az ő hatáskörébe tartozó 2 és fél millió zsidó sorsáról: „jelenleg a Főkormányzóság területén nagyjából 100 ezer zsidó van.”
Január 26. – Az USA-ban létrehozzák a „Háborús Menekülteket Segítő Iroda”-t (War Refuuges Board).
Január 27. – Leningrád ostroma befejeződik.
Február – Eichmann Auschwitzba látogat.
Március 19. – A német csapatok megszállják Magyarországot.
Március 24. – Roosevelt figyelmezteti a magyar kormányt, hogy hagyjon fel az antiszemita politikával.
Április 5. – Egy zsidó fogoly, Siegfried Lederer megszökött Auschwitzból. Menedéket talált Csehországban és elküldte figyelmeztetését Auschwitzról a theresienstadti Zsidó Tanácsnak.
Április 6. – A franciaországi otthonokban egy razzia keretében náci kutatnak rejtőzködő zsidó gyerekek iránt.
Április 7. – Két szökött zsidó fogoly, Walter Rosenberg (Rudolf Vrba) és Alfred Wetzler (Josef Lanik) elkészíti az Auschwitz Jegyzőkönyvet.

Budapest, XXI. század

Április 14. – Az első athéni zsidó transzport Auschwitzba indul, összesen 5200 személyt deportálnak ebben.
Április 16. – A magyar kormány elrendeli a zsidók összeírását és vagyonuk elkobzását.
Április 25. – A „vért teherautóért” tárgyalások kezdete.
Május – Himmler újabb titkos tárgyalásokat kezd ügynökei révén a nyugati Szövetségesekkel: zsidó életeket ajánl teherautóért, árucikkért vagy pénzért.
Május 8. – Rudolf Höss visszatér Auschwitzba, hogy Himmler parancsára felügyelje a magyarországi zsidók megsemmisítését.
Május 11. – A Szövetséges csapatok megindítják támadásukat Olaszország központi területén.
Május 15. – Elkezdődik a tömeges deportálás Magyarországról Auschwitz-Birkenaubra.
Május 16. – Az első magyar transzport megérkezik Auschwitzba. Eichmann személyesen felügyeli az érkezést és gyorsítja a megsemmisítés folyamatát.
Június – A Nemzetközi Vöröskereszt delegációja Theresienstadtba látogat, miután a náci a tábor és a foglyokat előkészítették arra, hogy pozitív beszámolót adjanak a Vöröskeresztnek.
Június 4. – Az amerikaiak elfoglalják Rómát.

Június 6. – D-nap, a Szövetségesek normandiai inváziójának kezdete, a második front megnyitása nyugaton.

Június 9. – Szenes Hannát elfoglalják a magyar hatóságok.

Június 12. – Rosenberg elrendeli a Hay Akciót, amelynek során 40 ezer lengyel gyereket (10-14 éveseket) kellene elrabolni, hogy kényszermunkára hurcolják őket.

Június 13. – A németek kilövik az első V-1 rakétát Angliára.

Nyár – Auschwitz-Birkenau halálgyára a legmagasabb fokozaton dolgozik. Az elgázosított és elégetett áldozatok száma több, mint 9000. Öt égető gödröt ásnak és abban égetik a holttesteket, mert a krematóriumok nem képesek lépést tartani a gyilkolás sebességével.

Július 3. – Felszabadul Minszk, a 80 ezres zsidó lakosságból néhány túlélő maradt.

Július 8. – A kovnoi gettó felszámolása.

Július 9. – A magyar hatóságok leállítják a deportálásokat. Budapestre érkezik Raoul Wallenberg.

Július 13. – Zsidó partizánok is részt vesznek Vilna felszabadításában, az 57 ezres zsidó közösségből mindössze 2500-an maradtak életben.

Július 20. – Sikertelen merénylet Hitler ellen.

Július 22. – Felszabadul Lvov, 110 ezer zsidó vesztette életét a német megszállás alatt.

Július 25. – A Vörös Hadsereg felszabadítja Majdaneket, ahol több mint 360 ezer embert gyilkoltak meg.

Augusztus 4. – A lódzi gettó felszámolásának megkezdése, 74 ezer zsidót deportáltak Auschwitzba.

Anne Frankot és családját elfogja a Gestapo. Előbb Westerborkba, majd az utolsó holland transzporttal Auschwitzba küldik őket.

Augusztus 28. – A szlovákiai Nemzeti Felkelés kezdete.

Szeptember 4. – Felszabadul Antwerpen, az 5000 zsidó lakosból csupán néhányan éltek meg ezt a napot.

Szeptember 28. – Churchill bejelenti a Zsidó Brigád felállítását.

Október 3. – A varsói lengyel felkelés elbukik.

Október 7. – A Sonderkommando fellázad Auschwitzban és felrobbantja a IV. krematóriumot.

Október 15. – A náci Szálasi Ferenc bábkormányát juttatják hatalomra Magyarországon. Rövidesen újra indul, ezúttal gyalogszerrel a zsidók deportálása.

Október 17. – Adolf Eichmann újra Magyarországra érkezik, hogy a deportálások felújítására rávegye Szálasi és kormányát.

Október 26. – Az utolsó csoport (kb. 2000 ember), akiket elgázosítanak Theresienstadtból Auschwitzba érkezik.

November – A hónap folyamán a náci befejezik az elgázosítottakat Auschwitzban.

November 8. – Újra indítják a deportálást Magyarországon, ezúttal Budapestről. Először 25 ezer embert a nyugati határszélre hurcolnak kényszermunkára, majd később 50 ezret a Birodalomba és Mauthausenbe.

November 25. – Himmler parancsot ad az auschwitzi krematóriumok lerombolására.

Az év vége – Oscar Schindler az általa mentett 1200 zsidót Plaszowból, a munkatáborból elszállítja Brunnlitzba.

1945

Január 17. – Felszabadul Varsó, csupán néhány zsidó élte túl a háborút.

Január 18. – A magyar főváros egyik fele, Pest és vele a két gettó felszabadul. 80 ezer zsidó menekült meg.

Auschwitz kiürítésének kezdete, a rabokat (66 ezret) halálméne-
tekben hajtják nyugat felé.

Az európai történelem emberi iszonyata 1945. május 9-én legyőzött. A hatvanmillió emberáldozat nem kérdez, csak a túlélők. A túlélők másod-, harmadgenerációs nemzetjei azóta nem hoznak faji törvényeket. A szavak szemérmességét – azt hittem – a holokauszt megtanította. És nem. A médiában dúlnak a szavak.

Némethy Mária

Forrás: www.hdke.hu/Anschluss70/A70_kronologia.

Január 19. – Felszabadul Lódz.

Január 27. – A szovjetek felszabadítják Auschwitzot. Az ott meggyilkolt 1,1 millió emberből 1 millió volt a zsidó áldozatok száma.

Február 1. – Negyvenezer foglyot hajtanak ki Gross-Rosen táborból.

Február 13-14. – A brit és amerikai bombázók elpusztítják Drezdát.

Április 4. – Ohrdruf tábor felszabadulása. Ezt a helyet később Eisenhower tábornok is meglátogatja.

Április 11. – Az amerikaiak felszabadítják Buchenwaldot.

Április 12. – Meghal Roosevelt, Harry Truman lép a helyébe.

Április 15. – A brit csapatok felszabadítják Bergen-Belsent. Közel 40 ezer foglyot találnak a táborban.

Április 25. – A szovjet és amerikai csapatok találkoznak az Elba folyónál.

Április 28. – Olasz partizánok kivégzik Mussolinit.

Április 29. – A 7. amerikai hadsereg felszabadítja Dachaut.

Április 30. – Hitler és Eva Braun közös öngyilkosságot követ el. Az amerikaiak 33 ezer embert szabadítanak ki a koncentrációs táborokból.

Május 2. – A szovjetek elfoglalják Berlint.

Theresienstadt irányítását átveszi a Nemzetközi Vöröskereszt.

Május 5. – Felszabadul Mauthausen.

Május 7. – Németország megadja magát a Szövetségeseknek.

Május 9. – A Győzelem Napja, a világháború véget ér Európában.

Az amerikai 7. hadsereg elfogja Göringet.

Május 23. – Heinrich Himmler öngyilkosságot követ el a fog-
ságban.

Július 16. – Konferencia Potsdamban.

Augusztus 6. – Az amerikaiak atombombát dobnak Hirosimára, három nappal később, pedig Nagaszakira.

November 20. – Megkezdődik a nürnbergi per.

1946

Március 11. – A britek elfogják Rudolf Höss, volt auschwitzi táborparancsnokot, aki mint földműves dolgozott. Tanúvallomást tesz a nürnbergi perben, majd Lengyelországban perbe fogják.

Október 1. – Ítéletet hirdetnek a nürnbergi perben.

Október 16. – Hermann Göring néhány órával kivégzése előtt öngyilkosságot követ le cellájában.

December 9. – 23 volt SS orvos és tudós perének kezdete a nürnbergi Katonai Törvényszéken. 16-ot bűnösnek találnak, 7-et felakasztanak.

1947

Április 16. – Rudolf Höss felakasztják az általa irányított auschwitzi táborban.

Szeptember 15. – 21 SS akciócsoport (Einsatzgruppen) tiszt perének kezdete a nürnbergi Katonai Törvényszéken. 14-et halálra ítélnak, de csupán a négy parancsnokot végzik ki, a többiek ítéletét megváltoztatják.

1961

Április 11 – augusztus 14. – Bíróság elé állítják Izraelben Adolf Eichmann. 1962. májusában halálra ítélik, majd június 1-jén felakasztják. Egy volt náci beszámolt arról, hogy Eichmann egyszer azt mondta:

„Mosolyogva halok majd meg, mert tudom, hogy hat millió zsidó ment előttem, és ez elégedettséggel tölt el.”

Kétszáz éve született...

Louis Braille, aki kinyitotta a világot sorstársai számára

Léteznek, akik tehetségüknek köszönhetően évszázadokat átívelő lehetőséget adnak embertársaiknak, személyük azonban a háttérben marad, igen keveset tudunk róluk. Felfedezéseiket használjuk, de magáról az alkotó emberről igen keveset tudunk.

Ezek közé tartozik Louis Braille is, aki a vakok számára összeállította annak a pontírásnak a rendszerét, mely immár évszázadok óta segíti életüket, munkájukat.

2003-ban az ESE-Híradóban megpróbáltam bemutatni a Braille-írást, most ennek a nevezetes évfordulónak a kapcsán inkább picit magára a feltaláló személyére vonatkozó adatokat kerestem, ill. arról próbáltam információkat szerezni, hogy a mai technikai fejlődés milyen segítséget adhat a köztünk élő vak emberek számára.

Louis Braille 1809. január 4-én született egy Párizs melletti kisfaluban, Coupvrayban. Édesapja nyerges-szíjgyártómesterként dolgozott, így Louis kedvelt játszótere volt a papa műhelye. 3 évesen játék közben megcsúszott, és a szíjgyártásnál használatos ár, melyet a kezében fogott, beleszaladt a szemébe. A szülők reménykedtek, hogy a balesetnek nem lesz komolyabb következménye, azonban a seb elfertőződött, a kisfiú mindkét szemére megvakult. Szülei teljesen összetörték, a kisfiú azonban változatlan érdeklődéssel fordult a világ felé megváltozott körülményei között is.

Édesapja, hogy segítse fia tanulását, fából kifaragott betűkkel tanította, magyarázta a betűket, a betűkből kirakott szavakat. Mire Louis iskolába került, ezen a sajátos módon megtanult írni és olvasni.

Tanulmányait a falu iskolájában kezdte, ahol igen jól tanult, azonban néhány év után rá kellett döbbsenniük, hogy a hatalmas tudásvágygal rendelkező kisfiú képtelen mindent csak hallás után megtanulni. A falu papja felfigyelt a gyerek rendkívüli tehetségére és szorgalmára.

Akkoriban már létezett a párizsi Vak Gyermekek Nemzetközi Intézete, melyet Valentin Haüy alapított. Ebbe az intézetbe sikerült Louisnak ösztöndíjat szereznie Paully atya segítségével, ahová 10 évesen be is költözött. Az iskola vezetője rájött, hogy a vakok a papírba erősen benyomott betűket ki tudják tapogatni, ezért Haüy az iskolában a vak gyerekek számára vastag lapokból álló könyveket készített, de ezek a betűk a látók által használt betűk voltak.

Ez nagyon megnehezítette a vakok számára az olvasást. Louis a papától tanult faragott betűknek köszönhetően az összesen 14 db rendelkezésre álló könyvet hamar elolvasta, és ettől csak még inkább nőtt kíváncsisága, hogy mi minden lehet még, amit ha szemei épek volnának, elolvashatna... Napjainak jelentős részét annak kifundálásával töltötte, hogy hogyan tehetné maga és sorstársai számára könnyebbé az olvasást.

1821-ben vendég érkezett az Intézetbe. Charles Barbier tüzértiszt, aki bemutatta a gyerekeknek az ún. „éjszakai” titkosírást, amivel a katonák háború idején akár éjszaka, külön világítás nélkül is tudják olvasni az üzeneteket.

Ez a 12 pontos jelrendszer adta az ötletet Louis Braille-nak.

14 évesen a nyári szünetet is ennek a rendszernek a kidolgozásával töltötte. A végzetes szerszámmal, a szembalesetet okozó árral lyukasztgatta a papírt, próbálgatva, hogy lehetne tartós és jól kitapintható módon alkalmazni a Barbier-től hallott módszert.

Louis a 12 pontos rendszert átfőrmálta 6 pont-ra, így egyszerűsítve, könnyebben tanulhatóvá téve a jeleket, s ezáltal az olvasást.

Tizenöt éves korában – 1824-ben – készült el, és mutatta be új pontírásos rendszerét, melyet később a hangjegyek lejegyzésére, kottairásra alkalmas változatra is továbbfejlesztett.

Időközben Louis megtanult csembalón, orgonán és zongorán játszani. Az iskola elvégzése után egy párizsi templomban helyezkedett el orgonistaként.

1826-ban Louist meghívták a Vakok Iskolájába tanítani, ahol tanárként dolgozott hátralévő életében. Változatlan intenzitással dolgozott a lehetőségen, hogy egy még teljesebb, még könnyebben használható rendszert dolgozzon ki, mellyel a vakok számára még elérhetőbbé tehetné az írás-olvasás tudományát. Fáradhatatlan munkájának eredményeként **1829-ben kiadták az első Braille-könyvet.**

Louis Braille egész életét ennek a munkának szentelte, mégis mikor **1852. január 6-án meghalt**, még hazájában sem ismerték el hivatalosan 6 pontos jelrendszerét. Diákjai használták, de saját iskolájában, ahol tanította, csak 1854-ben vették fel a hivatalos tantárgyak közé.

A Braille-írás **1868-ban** indult világkörüli hódító útjára. Németországban **1879-ben** vált kötelező iskolai írássá.

Magyarországon pedig **1893-ban** vezették be, mint a vakok számára általános írásformát. Ma már a világ összes országában használják.

Napjainkban a Braille-írás használata a modern technika miatt egyre inkább háttérbe szorul. A fiatalok szívesebben használják a számítógépekre kifejlesztett „író-olvasó” programokat, melyek ma még jelentős anyagi terhet jelentenek. A hagyományos Braille-könyvek olvasása nehézkes, mivel súlyuk és terjedelmük, valamint sérülékenyséjük miatt csak a könyvtárakban olvashatók. Egy Braille kötet általában 70-85 közötti oldalból áll, egy átlagos hosszúságú könyv 10-15 kötetből. Például Fekete István Tüskevár című könyve 10

Braille-kötetes. Nagyobb segítséget nyújtanak a Braille-könyvtárak, ill. a ma már elterjedtebb hangos-könyvtárak.

A nevezetes évforduló egybeesik annak a könyvnek a megjelenésével, mely Louis Braille életéről szól, és hamarosan pontírásos változatban is megjelenik majd:

Jakob Streit: Louis Braille. A vakírás feltalálójának élete

„...Ebben a könyvben Jakob Streit a gyerekek számára, az ő nyelvükön meséli el e nagyszerű ember történetét. Megtudhatjuk, hogyan tanulja meg Louis új módokon észlelni környezetét, hogyan járja útját a világban, és hogyan visz fényt mások életébe a maga egyszerű, szeretetteljes és barátságos módján...”

Csontos Tamásné

A	G	M	S	W
B	H	N	T	Z
C	I	O	U	?
D	J	P	V	!
E	K	Q	X	0
F	L	R	Y	Fine verso

Tánc

A zene és a tánc érzelmileg felold, és öröm forrása akkor is, ha néző vagy, és akkor is, ha Te zenélsz vagy táncolsz.

Már több alkalommal mentünk el férjemmel az Őrbottyáni református szeretetotthon táncegyüttesének előadására. Szép és vidám ruhákban táncolnak a lányok, komoly koreográfiát betanulva, boldogan és felszabadultan. Olyan nagyon jó őket látni, legszívesebben közéjük állnék, és én is velük táncolnék.

Sok ember munkája az, hogy ezek a sérült lányok ilyen jó lelki állapotban lehetnek. Kedves ismerősömet látogattam meg az intézetben, és kérdeztem, hogy kit szeret itt a legjobban, és azt mondta, „Zsuzsa, engem itt mindenki szeret, és ez nekem jó, mert én is szeretem őket”.

Bármit is teszünk az életünkben, azt csak úgy szabad, hogy akikkel összehoz a sorsunk, érezze, hogy amit adunk, azt őszintén és szeretettel adjuk.

Az kellene, hogy ott legyenek a mindennapi életünkben, a barátaink között, a vonaton, villamoson, közérben, színházban, hogy az életünk részévé tudjanak válni. A velük való kapcsolatunk segítene magunkat meglátni, megtudhatnánk, milyen emberek is vagyunk mi.

Gyengének érzem magam sokszor, a szívem alig bírja el, ha sérült embert látok, mert félttem a világ önzésétől, közömböségétől és csalásától őket, a kiszolgáltatottakat.

Tánc esernyőkkel

Nemrég egy sérült hölgy segítségre szorult, zárat kellett cserélni a lakásán. A szolgálatkész szakember tízezer forintot kért, és egy új motoros fűnyírót vitt el a lakásból. Végül kis rábeszélés után a pénzt visszaadta, de a fűnyírótól nem volt képes megválni. Nem hiszem, hogy ez a férfi, ha végiggondolja a tettét, képes magának felmentést adni. Azt hiszem, nem történhetett volna ez meg, ha egy percre is eszébe jut a „mesternek”, hogy az a hölgy is ember.

Gondoltál már arra, hogy ők ugyanúgy boldogok vagy szomorúak, mint én vagy Te? Szeretetre méltók, hisznek minden szót, és őszinte minden szavuk, amit én vagy Te nem mondhatunk el magunkról.

Van egy drága kamasz a családjunkban, Isten ajándéka Ő nekünk, rengeteget kapunk tőle, olyan tiszta, hogy minden pillanat öröm, amit vele tölthetünk. Beszélgettünk az internetes ismerkedésről, és azt mondtam, legyen óvatos, mert nem mindenki mond igazat, sőt még az is lehet, hogy nem a saját fotóját teszi közzé, és olyan jó volt hallani, amikor azt mondta, hogy miért hazudna, ha nem a saját tulajdonságát mondja el, és más fotóját adja meg, akkor ő hogy válhat érdekessé, sehogy.

Pár éve meghívót kaptunk az ESE péceli otthonába, sűrögték forogtak körülünk a bentlakók és az ott dolgozók, volt műsor, vendéglátás, beszélgetések. Már nem emlékszem a műsorra, arra sem, hogy mivel kínáltak meg, viszont egy emlék nagyon mélyen megmaradt bennem. Egy középkorú bentlakó hölgy elment az intézet megálmódója és megvalósítója mellett, aki a kezével megérintette a vállát. A simogatásra a válasz döbbenetes volt, mert a simogató kezét megfogta és megpuszilta. A bentlakó hölgy tovább ment, a vezető folytatta a dolgát.

Talán rajtam kívül ezt senki sem láthatta, háttérben voltak, de olyan természetes mozzanat volt ez a kontaktus, hogy biztos vagyok benne, ez nekik természetes és mindennapos.

Legyenek Ők nekünk az etalon, és ne arról beszéljünk, hogy milyen gonosz a világ, ami részben igaz is. Ám azért viszont, hogy más és szebb legyen, és élhetőbb, azért mindannyian személyesen vagyunk felelősek. Legyen szemünk és szívünk, és kezdjünk el mi szeretni, és ne azt számolgassuk, mi mennyi, és megéri-e.

Gulyás Jánosné Mikes Zsuzsa

Keligerné Nyerges Erika

Tavaszi keringő

Fényes az ég most. Kékek a vágyak.
Fent a magasban szédül a szél...
Nyargal a földön, barna mezőkön,
Bújik a fák közt. S bűgva mesél...

Tiszta a tó. Lágy, fodros a tükre.
Csobban a víz, és hallgat a nád.
Szarka kiált, tovahagyva a fészket...
Az öblöt vadkacsapár szeli át.

Zümmög az erdő, bolydul a méhkas.
Forr a bogártól tócsa, patak...
Táncol a sásban sárgaruhásan
Cinke, rigó – és dalra fakad.

Bolyhos a barka, pattan a rügy,
S ha sárgul a hérics a domb tetején...
itt a tavasz.... Lépdél az ünnepi utcán
Az arcokra rózsát csókol a fény.

Március – élet. Éled az ének.
Halld meg a szívben a halk zenészt.
Nézz fel az égre, s vond ki ma végre
Kardod – az ékes, szép lobogót!

„Szép szóval oktasd, játszani is engedd...”

Interjú Buzogány Márta színművésznővel

Minden gyerek szeret játszani. Kiskorában királylányként, huszárként, nagyobbacska énekesként, színészként képzelem magát. Hála Istennek, a péceli és isaszegi gyerekeknek lehetőségük van arra, hogy heti 1-2 órára valódi művésszé váljanak.

Pécelen, a Művelődési Házban találkoztam Buzogány Márta művésznővel, aki különböző településeken hosszú évek óta vezeti be a gyermekeket a színjátszás rejtelmeiben. Sok szép darab, még több boldog, kiegyensúlyozott gyermek mutatja munkája sikerét.

A Művelődési Ház színháztermében beszélgettünk. Bár még nem láttam őt élőben, nem lehetett nem felismerni: energikusan, pörgős frissességgel érkezett, tele életerővel. Nehéz kettesben ülni valakivel egy nagy, üres teremben, de hamar kiderült, hogy nem kell ettől tartanom: személyiségével, temperamentumával betöltötte a teret. Nem lehetett másra figyelni, nem zavartak az üres széksorok, egyszerűen elragadott a lénye, beragyogta az egész helyiséget. Először hivatalos, távolságtartó formában beszélgettünk, de Márta kedvessége hamar ledöntötte a falakat. Menet közben két kis „palánta” is megérkezett, mi tegeződésre váltottunk, így létrejött az a meghitt, barátságos légkör, amiben Márta tanítványai is nevelődnek.

– *Gyermekdarabokban játszik, gyermekdarabokat rendez, tanítványai sikeresen szerepelnek gyermek színjátszó találkozók. Látszik, hogy nagyon szereti a gyerekeket. Hogyan találkozott a gyermekszínjátszással? Mióta foglalkozik gyerekekkel?*

– *A gyermekszínjátszás régóta része az életemnek. Szerepeltem olyan színtársulatban, ahol kifejezetten gyerekeknek szóló darabokat adtunk elő. Szerettem, de gyerekekkel dolgozni, nekik rendezni sokkal izgalmasabb.*

Szadán kezdtem, már 17 éve annak, hogy felkészültünk az ottani gyerekekkel egy gyermekszínjátszó fesztiválra. Azóta megszokták nélkül tanítók gyerekeket, rendezek gyerekdarabokat.

– *Mi a különbség a különböző helyszínek között? Hol szeret a legjobban tanítani?*

– *Nagyon fontos, hogy az ember jól érezze magát ott, ahol van! Nekem ebben szerencsém van. Pécelen nagyon jó dolgozni, Tóth Benedektől, a Művelődési Ház vezetőjétől minden segítséget megkapunk a munkához. Az itteni gyerekek nyitottak, kedvesek, szakköri keretben tanulhatják a színjátszást.*

Isaszegen a Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény színművészet tanszakát vezetem, az természetesen más típusú oktatást igényel. De mindenhol odafigyelek a beszédtechnikára, a mozgásra, a hangsúlyozásra.

Minden helyszínen mások a feladatok, de mindenhol megtalálom az örömet a munkában.

– *Sokan panaszkodnak, hogy nagyon nehéz együtt dolgozni a gyerekekkel, mert fegyelmetlenek, figyelmetlenek, és sokkal képzetlenebbek, mint az „igazi” színészek. Önnek mik a tapasztalatai?*

– *Nem érték egyet velük. Vannak erre a munkára alkalmatlan gyerekek, de a többség képes arra, hogy fegyelmetten együtt dolgozzon a többiekkel a közös célért. Ha valaki nem tud gyerekekkel dolgozni, az nem a gyerekek hibája! A gyerek azt teszi, amit kérünk tőle.*

Természetesen, amikor új gyerek érkezik a csoportba, eleinte előfordulhatnak fegyelmezési problémák. A gyerekekben rö-

A Péceli Palánták és Buzogány Márta (a jobb szélén)

a tiündöklő színésznő, hanem a született, vérbeli pedagógus is megjelent előttem, az a fajta nevelő, aki az ember életében csak egy-kettő akad: az, aki valóban EMBERRÉ nevel, egyenrangú, tisztelettudó, teljes értékű emberré.

Márta észre sem veszi, hogy milyen mély hatást gyakorolt rám ez az egyperces kis közjáték, hiszen számára természetes dolog ez. Viszont felajánlja, hogy tegeződve folytassuk a beszélgetést, amit nagy örömmel elfogadok.

– *Sok helyen (Isaszegen, Szadán, Pécelen, Vácszentlászlón, Dabason) vezetsz gyermekszínjátszó csoportokat. Milyen gyerekek járnak ezekre a foglalkozásokra?*

– *Van olyan gyerek, akit azért íratnak be, mert valami baj van vele. Van olyan, aki egyszerűen nem közösségi ember, nem tud megnyílni mások előtt. Természetesen olyanok is vannak, akiket a színház szeretete vonz.*

A zárkózott vagy magatartásproblémás gyerekekkel egyszerűen csoda történik! Kinyílnak a világ felé, rejtett képességek törnek elő belőlük, ami a hétköznapi életükre, iskolai tanulmányaikra is hatással van.

A színjátszás, bár nagyon fontos, de csak egy ürügy, aminek kapcsán megtapasztalják a közösségi lét fontosságát, fontos tapasztalatokat szereznek. Hihetetlenül erős kötődések alakulnak ki.

A gyerek csodákra képes. Minden nyáron megrendezzük az Országos Színjátszó Tábor. 100-200 gyerek gyűlik itt össze. Ezek az egymásnak idegen gyerekek hét nap alatt betanulnak egy számukra ismeretlen darabot! Ez olyan teljesítmény, amire felnőtt színészek közül sem mindenki lenne képes. És ezen felül van idejük játszani, barátkozni is. Életre szóló kötődések, barátságok jönnek létre.

– *Melyik korosztállyal dolgozol a legszívesebben? Kiknek való leginkább a gyermekszínjátszás?*

– *Teljesen vegyes a korosztály! A péceli csoportunk 12 főből áll. Második osztályosok a legkisebbek, de természetesen vannak nagyobbak, kamaszok is. Szeretnénk, ha új jelentkezők is jönnének, leginkább 9-13 év közötti gyerekeket várunk. De nem utasítunk el senkit, jöhet, jelentkezhet kisebb és nagyobb is!*

Nincs kifejezetten olyan korosztály, amelyekkel szívesebben dolgoznék, mint a többivel. A színjátszásban mindenki megtalálhatja a helyét, életkortól függetlenül.

– *Mit tanulhatnak a gyerekek a gyermekszínjátszásból?*

– Emberré teszi a színjátszás a gyermeket. Megtanulja, hogy nem különb, de nem is kevesebb, mint a másik. Fegyelmet, tiszteletet tanul, megtanulja elfogadni a másikat. Itt nem lehet valakit megbántani, kinevetni, de megsértődni, duzzogni sem.

Természetesen a művészetekhez is közelebb kerülnek. Érdekes, hogy bár nagyon szeretik a színjátszást, tehetségesek is, legtöbbször mégsem színészként képzelik el a jövőjüket. Egy-két kivétel van, de legtöbbször „civil” pályát választanak. Ez is mutatja, hogy megértik a lényegét: az együttes játék, a közösség a legfontosabb, ennek ad keretet a színjátszás.

– *Milyen szereplési, fellépési lehetősége van egy gyermekszínjátszó csoportnak?*

– Sokféle. Pécelen 2008 februárjában alakult meg a Péceli Palánták színjátszó csoport, és nyáron már előadást tartottunk. Karácsonykor egy külön műsorral kedveskedtünk a pécelieknek. Most egy komoly, elgondolkodtató darabbal készülünk. Csoportunk egyik tagja írta az Egy tini lány gondoljai című drámát, ami alkalmas arra, hogy valóban felhívja az emberek figyelmét a gyermekek, fiatalok problémáira.

Nagyon nagy felelősség a darabválasztás! Olyan művet kell választani, amit a gyerekek megértenek, ami nem botránkoztatja meg őket, nem túl bonyolult nekik. Itt is nagy a felnőttek felelőssége: a bemutatásra szánt művet a csoport vezetője választja ki, az ő dolga, hogy mérlegeljen minden körülményt, és úgy válasszon a lehetséges változatok között.

– *Mit gondolsz, hogyan lehetne közelebb vinni a kultúrát az ifjúsághoz?*

– Nagyon nehéz kérdés. Nem nagyon járnak el a gyerekek sehová, leköti őket a TV, a számítógép. Talán megoldás lenne, ha egy-egy előadást az ő közösségükben, az iskolában tartanának, akár az osztályteremben. Talán megérintené azokat is a kultúra,

akik nem mennének el soha egy színházba vagy a művelődési házba.

Meg kell tanulni mindenkinek, aki színjátszással foglalkozik: nem csak a szokott helyen lehet és kell játszani! El kell vinni a művészetet mindenkinek.

És itt se felejtjük el a felnőttek felelősségét! Ha a szülő küldi a gyereket a színjátszó szakkörre, ha az osztályfőnök hívogatja egy-egy darab megnézésére, ha a bemutatón ott ül a magyartanár, akkor valószínű, hogy a gyermek „megfertőződik”, olvasó, színházlátogató, irodalmat kedvelő emberré válik.

– *Köszönöm szépen a beszélgetést, és kívánom, hogy a Péceli Palántákat az egész város megismerje!*

Lassan megkezdődik a próba, én ballagok hazafelé. Még mindig a látottak, hallottak hatása alatt állok. Hogyan van ennek a karcsú, bájos nőnek ennyi ereje? Honnan van a kisugárzása, ami vonzza hozzá az embereket? Honnan van lenyűgöző személyisége, természetes, magával ragadó kedvessége?

Elgondolom: vajon tudják a szülők, pedagógusok, hogy Pécelen dolgozik egy fiatal művésznő, aki segít abban, hogy gondolkodó, művelt emberré váljanak a gyermekek? Ha tudják, akkor miért csak 12 gyereknek adják meg a lehetőséget az önfeledt játékra, észrevétlen fejlődésre?

Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy ismét közzétegyem a felhívást: a Péceli Palánták várnak minden 9-13 év közötti gyermeket, legyen ügyes vagy ügyetlen, nyitott vagy zárkózott, aki szeretne megismerkedni a színjátszás rejtelmeivel, aki szeretné kibontakoztatni rejtett képességeit, szeretné megmutatni, hogy több, mint amit kinéznek belőle.

Érdeklődni, jelentkezni Buzogány Márta színművésznél, a csoport vezetőjénél lehet, szerdán 16-18.30 között, a Művelődési Házban, vagy a 30/397-7379 telefonszámon.

Hívjuk, küldjük a gyermekeket, hiszen Mártánál egészen biztos, hogy művelt, értékes, hasznos tagjaivá válnak városunknak.

Veszelszki Éva

Jó tudni!

A közoktatási intézményekbe a beiratkozás áprilisban szokott lenni, melynek pontos időpontját a képviselő-testület döntése után teszik közzé. Az utóbbi hetekben sok-sok szülő látogatja meg az intézményeket, hogy gyermeke számára kiválassza a legmegfelelőbbet. Nem árt azonban a törvénnyel is tisztában lenni, kinek kötelező óvodába vagy iskolába járnia szeptembertől. Álljon itt néhány sor a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényből:

6. § (1) A Magyar Köztársaságban – az e törvényben meghatározottak szerint – minden gyermek tanköteles.

(2) A gyermek, ha eléri az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget, legkorábban abban a naptári évben, amelyben a hatodik, legkésőbb amelyben a nyolcadik életévét betölti, tankötelessé válik. A gyermek, ha az iskolába lépéshez szükséges fejlettséget elérte, abban a naptári évben, amelyben a hatodik életévét május 31. napjáig betölti, megkezdheti a tankötelezettség teljesítését. A szülő kérelmére a gyermek megkezdheti a tankötelezettség

teljesítését akkor is, ha a hatodik életévét december 31. napjáig tölti be. A tankötelezettség kezdete annál a gyermeknél eshet a nyolcadik életévre, aki augusztus 31. utáni időpontban született. A tankötelezettség teljesítése a tanév első tanítási napján kezdődik.

(3) A tankötelezettség annak a tanévnek a végéig tart, amelyben a tanuló tizenkilencedik életévét betölti. A sajátos nevelési igényű tanuló tankötelezettsége meghosszabbítható legfeljebb annak a tanévnek a végéig, amelyben a huszadik életévét betölti.

24. § (1) Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség – e törvény 6. §-ának (2) bekezdésében meghatározottak szerinti – kezdetéig nevelő intézmény. Az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik.

(3) A gyermek – ha e törvény másképp nem rendelkezik – abban az évben, amelyben az ötödik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától napi négy órát köteles óvodai nevelésben részt venni.

(5) A gyermek utoljára abban az évben kezdhet óvodai nevelési évet, amelyben a hetedik életévét betölti. Abban az évben, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti, akkor kezdhet újabb nevelési évet az óvodában, ha augusztus 31. után született, és a nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság javasolja, hogy még egy nevelési évig maradjon az óvodában. A nevelési tanácsadó vagy a szakértői és rehabilitációs bizottság ilyen javaslatot a szülő kérésére és az óvoda nevelőtestületének egyetértésével tehet. A nevelőtestület egyetértését a nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság a gyermek, tanuló vizsgálatának megkezdése előtt szerzi be. A nevelési tanácsadó, illetve a szakértői és rehabilitációs bizottság – szakvéleményének megküldésével – értesíti a lakóhely, ennek hiányában a tartózkodási hely szerint illetékes jegyzőt, ha javasolja, hogy a gyermek további egy évig óvodai nevelésben vegyen részt.

Apróné Orosz Margit

A klubban történt

Az ESE Pitti Katalin Idősek Klubjában a február mindig a farsangi készülődéssel kezdődik.

Február 3-án Rákoscabára, a Fehérakác Gondozási Központba hívtak barátaink. Igen nagy sikerrel mutatkozott be arab friss nyugdíjasunk, cukrász Őrzi, szobalányunk, Hófehére törpével. A jelmezes műsort táncmulatság, tombolasorsolás követte. Nagyon jól mulattunk, finom fánkokat, süteményeket fogyasztottunk, vendéglátóink ezúttal is kitétek magukért.

A jelmezek igazítása

Alig egy hét múlva február 10-én klubunkban volt a farsangi mulatság. Csabai barátaink is eljöttek, mint azt megszoktuk tőlük, ötletekkel gazdagon. Erre a napra többen is vállalták, hogy szórakoztatásunkra beöltöznek, így bohóccal, alvajáróval, indián lánnyal, István királlyal és csábító asszonyaival bővült a jelmezesek köre. Nagyon jó volt a hangulat, aztán az izgalom, ki mit nyer tombolájával! Többen szerencsésnek vélték magukat a sorsolás után, aztán még táncrea is maradt egy kis idő.

Február 12-én is mulatságnak adtunk helyet, Árvay Marika

Ki lesz a tombola következő nyertese?

közreműködésével. Közösen nótáztunk, volt, aki még táncrea is kerekedett. Nagyon kellemes volt a délelőtt, mint mindig, amikor Marika szórakoztat bennünket.

24-én Valentin napot ünnepeltünk, ennek keretében beszélgettünk, majd az erre az alkalomra különösen díszített, nagyon ízletes süteménnyel kínálgattuk a jelenlévőket.

Hófehére és a hét törpe

Barabás Kata és Csaba úti filmjét már nagyon vártuk, tudván, hogy Litvániába fognak elkalauzolni bennünket. 19-én az első részt láthattuk, elsőként a Galve-tó mellett fekvő Trakai városát láthattuk, nevezetességét a Trakai-i vízi várat, amely újjáépítése után Litvánia egyik legismertebb látnivalója. Csodálatos látnivaló volt a vörös téglából felépített vár, udvarán kalodával, szégyenketreccel. A Sialulai várostól pár kilométerre található Keresztek hegye is szemet gyönyörködtet. Valaha ősi szentély állt itt, most 55000 kereszt látható, a lécekből összetákolttól a művészi mestermunkáig. Ezeket a zarándokok hozták, később itt emlékeztek meg titokban az önkényuralom áldozatairól is. A pogány hit és a katolicizmus keveredését jelképezi ez a különös hely. Litvánia legnagyobb kikötővárosába, Klaipédába érve is volt min elcsodálkozni, pl. a delfin show-ban szórakozni. Nemsokára, március 10-én folytatjuk az álombeli utazást, ismét Litvániába, mindenkit szeretettel várunk!

Parajdi Olga

ESE Pitti Katalin Idősek Klubjának programjai

Pécel, Pihenő u. 2. e-mail: ese@vnet.hu
Tel./fax: 06-28/454-076, 06-28/454-077

- Március 10. (kedd): Barabás Kata és Csaba** útifilmje
Március 12. (csütörtök): Kertészkedjünk Bózsvaríné Göblyös Eszterrel
Március 17. (kedd): Zenés délelőtt **Árvay Marikával**
Március 19. (csütörtök): József Attilára emlékezünk
Március 24. (kedd): Barabás Kata és Csaba útifilmje
Március 26. (csütörtök): Kis mozgás gyógytornászsunkkal
Március 31. (kedd): Tegyük egészségünkért, vendégünk **Wolfgang Köbel** rákellenes életmód kutató
Április 2. (csütörtök): Kerti party az ESE kertben **KO Laci**val és csapatával
Április 7. (kedd): Vendégünk **Szécsi Katalin**
Hétfőnként játékos foglalkozások **Árvay Marikával**, szerdánként **barkács délelőtt**, péntekenként **filmvetítés**.
Klubunk munkanapokon 7.30-tól 16 óráig tart nyitva. A fenti programok, előadások 10.30 órakor kezdődnek, melyekre mindenkit szeretettel várunk. Előzetes egyeztetés alapján fodrász, kozmetikus, pedikűrös szolgáltatás igényelhető kedvezményes térítési díj ellenében. Lehetőség van ingyenes vényomás- és vérucorszint mérésre.

Farsang

Télbúcsúztató népi hagyomány, a téli ünnepekör része: vidámság, maszkabál, színes forgatag... Ezek a gondolatok jutnak eszünkbe a „Vízkeresztől Hamvazószerdáig” tartó téli időszakról, amelyről minden évben megemlékezünk.

Így volt ez Isaszegen is az Alemany Erzsébet Segítő Ház lakóinak életében. Újra eljött immár a 2009-es Farsang!

Már január elejétől folyt a lázas készülődés a Segítő Házban. Elkezdődött a díszítgetés, a tervezgetés, hogyan is ünnepeljünk idén? A falakra felkerültek a csillogó színes papírszalagok, a szekrényekben gyűltek a jelmezek szánt anyagok, tarka ruhák.

Azután jött egy remek ötlet! Ünnepeljen egyszerre az egész Ház az idén! Gyermekek, lakóotthoni fiatalok, idősek együtt!

Jaj de jó, most olyan lesz minden, mint egy igazi, nagy családi összejövetel, a fiataloktól az idősebb generációig mindenki együtt lesz. Így vidámban búcsúztatjuk a telet!

Jelmezek kavalkádja

De vajon minek öltöztek? Milyen jelmezbe bújjak? – tették fel a kérdést sokan. A gyerekeknek a segítők, gondozónők varrták szorgalmasan a ruhákat, rajzoltak, festettek, biztatták, bátorították a jó ötletek megvalósulását. A lakóotthonból sokan felajánlották a segítséget, együtt készítették a jelmezeket az idősekkel. Volt, aki maga tervezte ruhát kreált a maga és a többiek nagy örömeire.

Táncos hangulatban Jassó Irén és id. Schneider Mihály

A Csipet-csapat zenés műsora

Az idősek egy csoportja valami különlegesre vágyott. Most olvastuk a foglalkozáson az „Egri csillagok” című regényrészletet – adjuk elő azt! Jaj, de izgalmas!

A komoly férfiak közül mindjárt kikerült Dobó István, Bornemissza Gergely, de testet öltött Cecey Éva és Jumurdzsák, a török is. Mások a mesevilágból vették az ötletet. Bóbe baba, Seherezádé, a Jóságos Favágo vagy az Éj Királya is meglevenedett.

A farsangi fánknak is sikere volt

Aki nem öltözött be, színes fejdísz vagy kalapot kapott. A nagy napon, február 12-én 10 órakor már zsúfolásig megtelt az ebédlő. Vidám köszöntés után az intézményvezető elvarázsolta a jelenlevőket csodás varázspálcájával, majd a Lakóotthon „Farsang Hercege” penderült középre, és jelt adott a táncmulatságra.

A Csipet-csapat zenekar lelkesen húzta a talpalávalót. Aki tette, táncolt, énekelt önfeláldozóan. A terített asztalokon farsangi fánk illatozott, és betöltötte a levegőt egy kedves, lelkes, az arcokra piros rózsát festő hangulat, mintha kicsípte volna őket a játékos téli hideg utolsó simítása.

Köszönjük mindenkinek, aki részt vett a Gondozóház farsangján, és jókedvet csalt a maszkok alatt rejtőző kedves szemekbe.

Barátaim! Elűztük együtt a telet, a tavasz pedig csak most kezdődik. De az arcok akkor is pirosak lesznek, ugye???

Keligerné Nyerges Erika

Gizike

(Búcsú Szabó Szilveszterné Kovács Gizikétől)

„Hajlékod az örök Isten, örökkévaló karjai tartanak”

(5 Móz.33:27)

Több mint tíz éves volt az ismeretségünk. A testvérek között én is mellette lehettem súlyos betegsége idején, és mellettem volt, amikor anyut kísértem az útján. Nem volt egyszerű a barátjának lenni, mert szívet szaggatóan őszinte volt. Tudjuk, hogy csak az igaz emberek építenek, mégis nehezen vagyunk képesek örülni annak, ha szembesítenek a hibáinkkal. Neki is nehéz volt, mert nem tudott és nem is akart színészkedni, szerepet játszani soha, de vágyott a szeretetre és az elfogadásra, mint mindannyian. Alkalmam volt megismerni a gyermekeit is, akikbe olyan mélyen ívódott az anyai tanítás, szinte példa nélküli őszinteséggel vannak megáldva. A legszebb dolog, amit megtapasztalhattam a Szabó családnál, hogy soha nem bántottak senkit, még akkor sem, ha „okuk” száz is lett volna rá.

Gizike teljes bizalommal tette életét Jézus Krisztus kezébe, ha fáj is neki sokszor az élet, a napi elfogadásért sohasem

tett volna olyat, amivel az emberek előtt szimpátiát válthatott volna ki, viszont Isten előtt nem álhatott volna meg. Fontos volt a mi találkozásunk, mert látnom kellett, hogy Isten szeretetét nem áldozhatom fel a világ „oltárán”.

A Sátánnak egyetlen félelme van, hogy az ember megtudja, milyen az Isten szeretetével élni. Gizike tudta, milyen érzés teljes bizalommal élni Istennel. Sokszor és sokat beszélgettünk, imádkoztunk egymás kezét fogva. Láttam olyan felhőtlenül boldognak, mint egy nyolcéves kislány, soha semmit nem tulajdonított magának, akkor, abban a boldog pillanatban is az Úrnak mondott köszönetet.

Mindenkin, aki a látóterébe került, és szükségben szenvedett, segített: családon, egy-egy magányos emberen, gyülekezeten. Sokszor telefonált, és várt esténként a postánál egy doboz sütivel, amit a férjemnek küldött azzal, hogy tudom, nagyon szereti, neked meg kevés az idő. Soha nem várt köszönetet vagy dicséretet semmiért, mert mindent az Úrért tett.

Családját rendben, egyben tudhatta, megtette, ami a feladata volt, és csendben, a testvérek között 2008. december 20-án Isten házában visszaadta lelkét a teremtőjének Szabó Szilveszterné Gizike.

Köszönöm Istennek, hogy az életem egy szakaszán találkozhattam Gizikével.

Gulyás Jánosné Mikes Zsuzsa

Búcsúzunk Marika nénitől

„Nem dobog már a szív, mely a jóság tükre volt,

Ajka sem szól többé, mert lezárt, holt.
Megállott a kéz, mely csak adott,
Soha semmit nem kért és el nem fogadott.”

(Kosztolányi)

Az ESE Pitti Katalin Idősek Klubjának megnyitása után pár héttel jelentkezett felvételre Bagó Mária, testvére és sógora kíséretében. Én akkor csak látogatóként jártam a klubba, az akkor itt dolgozó kolléganők örömmel mutatták be nekem és mindenkinek Marika nénit. Klubtársai, a munkatársak nagyon hamar megkedvelték, kézimunkáit csodálták. Szívesen hallgatták, amikor tanítói pályafutásáról mesélt. Pár hónap múlva én is részese lehettem mindezeknek. Reggelente mindig vidáman érkezett, reggeli után igyekezett „folytatni a kézimunkát”, mert annak minél előbb kész kellett lenni. Büszkén mutogatta a horgolt négyzeteket, amelyekből ágytakarót szeretne horgolni. A négyzetek követhetetlenül szaporodtak, nem sok idő múlva már Marika néni takarózott velük a délutáni pihenő alatt. Betegsége ellenére sugárzott belőle a jóság, a szeretet, a segíteni akarás, akárcsak egész életében.

1925. április 2-án született Békésen. Itt kezdte tanítói pályáját. Tanítványai és szülei, kollégái nagyon szerették, de az akkori politikai események miatt büntetésből Bélmegyerre kapott áthelyezést. Ez igencsak megviselte, de ezt nem érezhették azok, akikkel dolgozott. Később Bagra került, ahol igazgatóhelyettesként dolgozott közel egy évtize-

den át, majd szüleivel Pécelre költözött, innen járt Gödöllőre tanítani nyugdíjazásáig. Nyugdíjasként a Szemere Pál Általános Iskolában is dolgozott napközis tanárként. Munkái mellett szabás-varrást is tanított, éveken át a péceli Mária Társulat vezetője volt, többször szervezett zárandokutakat külföldre, belföldre egyaránt.

Több mint két év után fizikai, egészségi állapotának romlása miatt gondozóházi ellátásra szorult. Még hosszú ideig velünk töltötte délelőttjeit, mindaddig, ameddig állapota engedte. Gondozóházunkban sem szenvedte hiányát a szeretetnek, amit lehetett, mindent megtettek azért, hogy jól érezze magát, utolsó napjaiban is mellette voltak.

83 évet élt, mindenkit szeretett, ahol tudott segíteni, mindenre képes volt szeretetért, aztán „erejét kettétörte az élet vihara, vele szeretet, jóság, alázat száll a sírba”.

Bagó Marika néni eltávozott, de a fénye itt maradt, emlékéit híven örizzük. Családjának, akik nagyon szerették, és amikor csak tehették vele voltak, látogatták, éret kívánok Isten akaratába megnyugodni.

Parajdi Olga

Felhívás civil szervezeteknek!

Tájékoztatjuk a gödöllői kistérség azon civil szervezeteit, melyek jogosultak a személyi jövedelemadó 1 százalékának gyűjtésére, hogy folyóiratunkban díjmentesen közzé tesszük hirdetésüket. Kérjük, ha élni kívánnak a lehetőséggel, juttassák el pontos nevüket és adószámukat tartalmazó felhívásuk szövegét szerkesztőségünk címére: 2119 Pécel, Pihenő u. 2. vagy ese@vnet.hu.

1 százalékot gyűjtő szervezetek

Isaszegi Művészeti Alapítvány	18660991-1-13
Isaszeg Sportjáért Alapítvány	18667132-1-13
Isaszeg Népi Hagyományai Közalapítvány	18660991-1-13
Isaszeg Környezetvédelméért és Természetvédelméért Közalapítvány	18664847-2-13
Nyugdíjasok a Nyugdíjasokért Alapítvány	18667338-1-13
Együttműködés Isaszegért Egyesület	18701115-1-13
Polgárőrség Bűnmegelőzési és Önvédelmi Egyesület	18681244-1-13
Isaszegi Múzeumbarátok Köre	19184740-1-13
Isaszegi Nyugdíjasok Baráti Köre	18702800-11-13
Isaszegi Gábor Dénes Számítástechnikai és Informatikai Központ Alapítvány	18668281-2-13
Isaszegi Jókai Mór Nagyközségi Könyvtár (technikai adószáma)	16796342-1-13
„Pécel Szivárvány Óvoda” Alapítvány	18682977-1-13
Adventista Teológiai Főiskola	18684618-1-13
Ág Alapítvány	18892217-1-13
Alois Alzheimer Szociális Közhasznú Alapítvány	18687477-1-13
Biblia Szövetség	19171982-1-13
Csökmei Kör	19178769-1-13
Életmóddal az Egészségért Alapítvány	18561971-1-13
FÉNY-ESE Szociális Központ Alapítvány	18668748-1-13
Fénysugár Alapítvány	18427864-1-13
Gerje Lovas Sport Egyesület	18709498-1-13
Kincskereső Óvodás Gyermekeket Támogató Alapítvány	18681385-1-13
Millenniumi Nemzeti Hagyományörző Alapítvány	18686861-1-13
Országos Bibliaiskola Alapítvány	19177115-1-13
Pécel Ifjúságáért Közalapítvány	19180526-1-13
Péceli Állatbarátok Egyesülete	18705913-1-13
Péceli Fáy András Alapítvány	18662539-1-13
Péceli Magyar-Finn Baráti Kör	18706725-1-13
Péceli Parnasszus Alapítvány	18690307-1-13
Petőfi Sándor Férfikórus Alapítvány Pécel	19185033-1-13
Ráday Pál Alapítvány	18676006-1-13
Szent Erzsébet Alapítvány	18661019-1-13
Szeráf Művészeti Alapítvány	18687563-1-13
Vasárnapi Iskola Szövetség Egyesülete	19173142-2-13
Fabini Teofil János Alapítvány	18159800-1-42

Pályázati felhívás „Roma vakáció”

Országos Cigány Önkormányzat (OCÖ) pályázatot hirdet Gyermek- és ifjúsági kedvezményes táboroztatás támogatása címmel az OCÖ Balatonlelleli Szabadidős és Képzési Központjába.

A pályázat célja: hátrányos helyzetű roma gyermekek üdültetése 2009. június 10. - augusztus 31-ig kedvezményes fizetési feltételek mellett.

A cigány kisebbségi önkormányzatok és civil szervezetek részére az OCÖ pályázatot ír ki, melynek keretén belül a kedvezményezettek a szállást térítésmentesen, az étkeztetést önköltségi áron vehetik igénybe.

A pályázaton résztvevők köre:

- Cigány Kisebbségi Önkormányzatok
- Civil szervezetek

A pályázatot kizárólag a hiánytalanul kitöltött „Pályázati űrlap”-pal lehet benyújtani, melyet a <http://www.rominfo.org> honlapon lehet letölteni.

A kedvezményezettek üdültetésének időpontjáról a szakmai bizottság dönt.

A pályázatokat „Táboroztatási pályázat” megjelöléssel 2009. április 30-ig zárt borítékban, az Országos Cigány Önkormányzat címére (1074 Budapest, Dohány utca 76., <http://www.oco.hu>) kell eljuttatni.

1%

a gondoskodás méltósága

Egymást Segítő Egyesület

kiemelkedően közhasznú szervezet

PÉLDAKÉP DU

Adószámunk: 19173245-2-13

Tavaszcvaró finomságok

Minden évben a hosszú tél után szinte mindannyian arra szomjazunk, hogy beköszönjön a tavasz. Ilyenkor nemcsak lelki, de fizikai létünket is megviselik a rövid nappalok és a hosszú éjszakák. Íme, két recept, ami még a tél ízeit idézi, de a tavasz üdeségét már megérinti.

Gesztenyével töltött túrógombóc csokiöntettel

Hozzávalók: 25 dkg gesztenyemassza, 1 evőkanál rum, 1 bögre gríz, 4 dl tej, 1 csomag vanília cukor, 4 evőkanál cukor (ízlés szerint), 25 dkg túró, 1 tábla étortavonó, kb. 2 dl tej.

Elkészítése: A gesztenyemasszát áttörjük a rummal, majd a grízből, tejből és a cukorból egy sűrű tejbegrízt főzünk. A túró összedolgozzuk egy picit reszelt citromhéjjal. A tejbegrízbe belekeverjük a túró és vizes kézzel gombócokat formázunk

belőle majd a közepébe egy-egy gesztenyegolyót helyezünk. A szokásostól eltérő módon, nem prézlibe forgatjuk, hanem forró csokoládéöntettel nyakon öntjük.

Méz-mustáros szárnyas falatok párolt zöldséggel

Hozzávalók: 1 nagyobb csirkemell, 1 evőkanál mustár, 1 evőkanál olvasztott

méz, 3 teáskanál só, 1 evőkanál fűszerkeverék (lehet saját készítésű is), 1 evőkanál olaj, majoranna, fehérbors, fokhagyma, szezám, 1 nagyobb sárgarépa, 1 kisebb fej karfiol vagy brokkoli, zöldborsó, zöldbab, ízlés szerinti zöldségmix.

Elkészítése: Elkészítjük a pácot úgy, hogy a mustárt, a felolvasztott mézet, az olajat, a sót, a zúzott fokhagymát és a fűszereket összekeverjük.

A felcsíkozott csirkemelleket egy tálba tesszük, ráöntjük a pácot, és forró serpenyőbe aranybarnára karamellizáljuk. Közben a zöldségeket puhára, de még ropogósra pároljuk.

A zöldségekből ágyat készítünk az ínycsirkefalatoknak. Köretként még rizst kínálhatunk mellé.

Jó étvágyat kívánok!

Laukóné Mukk Adrienn

Kedves Vásárlónk!

Örömmel értesítjük, hogy **Sütemények, pékáruk boltja** új, tágasabb, otthonosabb helyiségbe költözött az **ESE épületébe (Pécel, Pihenő u. 2.).**

Az új helyen is szeretettel várjuk a már megszokott, csábítóan finom süteményekkel, pékárukkal.

A tavaszi napokat is tegye szebbé különleges, házas süteményekkel, friss, ropogós kenyérral, pékáruval. Gondoljon időben húsvéti tendőire, rendelje meg (legkésőbb április 7-ig) családja számára a szükséges finomságokat, hogy az ünnepet családjával tölthesse.

Húsvéti ajánlatunk:

Kenyerek széles választékban

fehér kenyér (0,5 kg)	140 Ft/db
barna kenyér (0,5 kg)	160 Ft/db
medvehagymás kenyér (0,5 kg)	160 Ft/db
molke kenyér (0,5 kg)	260 Ft/db
tökmagos kenyér (0,5 kg)	220 Ft/db

Házias kalács

fonott kalács (1/4 kg)	160 Ft/db
fonott kalács (1/2 kg)	320 Ft/db

Pogácsák házas ízekkel

sajtos pogácsa	2000 Ft/kg
burgonyás pogácsa	1800 Ft/kg
anyukám pogácsája (tepertős)	2000 Ft/kg

Továbbá apró sütemények, linzerek, piték, torták sokféle ízben szerepelnek választékunkban.

A sütőüzemet és a boltot működteti:

Ügyvezető igazgató: Keresztes Sándorné
cím: 2119 Pécel, Pihenő u. 2.
e-mail: ese@vnet.hu

VÉDESE Kht.

Sütőüzem vezetője: Kovács Ferenc (tel.: 06-70/314-4154)
telefon/fax: **06-28/454-076** vagy **06-28/454-077**
honlap: www.egymast-segito.hu

Családi eseményekre, rendezvényekre, testületi ülésekre, nagyobb összejövetelekre is várjuk rendelését.

Ivartalanítási hónap

A Péceli Állatbarátok Egyesülete, a kóbor állatok számának csökkentése érdekében, kedvezményes ivartalanítási hónapot hirdet Pécelen, 2009. március 1-től 31-ig

15-30 % árengedmény

Kandúr macska 6500 Ft

Nőstény macska 9500 Ft

Kan kutya 13000-18000 Ft

Szuka kutya 15500-20000 Ft

Az akció ideje alatt kedvezményes mikrochip beültetés regisztrációval

7000 Ft helyett 4900 Ft

Amennyiben az egyesület munkáját támogatni kívánja adója 1%-ával:

Adószámunk: 18705913-1-13

Az ivartalanítási programban résztvevő állatorvosi rendelők:

SL Állatorvosi rendelő:	Völgyzugoly
	Állatorvosi rendelő:
2119 Pécel, Tarcsai u. 16.	2119 Pécel, Kálvin tér 6.
H-P: 8-10 h, 16-19 h,	H-P: 16-19 h
Szombat: 9-12 h	H+P+Szombat: 9-11 h
dr. Sági László,	dr. Kadocsa Emese
dr. Fityus Dorottya	dr. Mile Attila
Műtéti bejelentkezés:	Műtéti bejelentkezés:
06 30 940-4313	06 30 986-2643
06 28 455-216	06 28 455-801

A Dózsa György Művelődési Otthon rajzpályázatát hirdet

A Dózsa György Művelődési Otthon rajzpályázatát hirdet „**FOGADJ EL, FOGADJ EL**” jellegével.

A pályázat célja, hogy a fogyatékkal élőket és éveket közelebb hozzuk egymáshoz, könnyebbé tegyük a másság elfogadását a gyermekek számára.

A pályázatra olyan rajzok érkezését várjuk, amelyek tárgya: hogyan képzeljük el egy fogyatékkal élő személy életét.

Ajánlott témák:

- épek és fogyatékkal élők hogyan élnek együtt,
- hogyan segíthetik az épek a fogyatékkal élőket.

Pályázhatnak: általános iskolás felső tagozatos gyermekek (10-14 éves korosztály)

Készítési technika és a pályamunkák mérete:

szabadon választható technikával A4-es méretű papírra.

A pályázat elbírálásánál figyelembe vett kritériumok:

- a rajz üzenete,
- saját ötlet, saját fantázia,
- színhasználat,
- kompozíció.

Pályázat benyújtásának módja:

Személyesen a Művelődési Otthon irodájába, az alkotást névvel, életkorral és az iskola nevével ellátva.

A pályázat benyújtásának határideje:

2009. május 25. hétfő

A pályamunkák a gyermeknap időszakában kerülnek kiállításra. Az eredményhirdetésre és a díjak kiosztására a Gyermeknap Juniusi szabadtéri színpadán kerül sor, előre meghatározott időpontban.

Kreatív pályázat az isaszegi csata 160. évfordulójának alkalmából

Isaszeg Város Önkormányzata és a Dózsa György Művelődési Otthon kreatív pályázatot hirdet a város iskoláskorú gyermekei számára az Isaszegi Történelmi Napok keretében.

A pályázat célja: az isaszegi csata 160. évfordulójának méltó megünneplése céljából életképek, harcjelenetek, korabeli szokások, viseletek, életforma valamint jeles isaszegi épületek, emlékművek megörökítése, melyek a 1848-49-es szabadságharchoz kötődnek (Honvédszobor, református templom, Kőkereszt).

Technikák: papírból, só-liszt gyurmából, kerámiából vagy bármely ötletes alapanyagból készített térbeli ábrázolások (makettek, domborművek, szobrok, plakettek... stb.) érkezését várjuk.

Elbírálás kritériumai:

- kreativitás,
- saját ötletek,
- ötletes technikák,
- igényesség,
- témaválasztás.

A pályázat érvénytelen, ha:

- a pályázó adatai nem ismertek,
- amennyiben a pályázat nem önálló munka,
- beérkezési határidőn túl érkezik.

Pályázhatnak: 7- 18 éves korú isaszegi tanulók.

Kategóriák:

- általános iskola alsó tagozat,
- általános iskola felső tagozat,
- középiskolás tanulók.

Pályázat leadása:

Személyesen a művelődési Otthon irodájában 2009. március 27. péntekig jellegével, névvel, életkorral ellátva az alkotást, az iskola és osztály megjelölésével.

Díjkiosztás és eredményhirdetés 2009. április 5-én az Isaszegi Történelmi Napok programjainak keretein belül. A pályamunkákat zsűri fogja elbírálni. A munkák a Művelődési Otthon előterében kerülnek kiállításra.

Állaspályázat Isaszegi ápoló otthonunk intézményvezetőjét keressük

Az Egymást Segítő Egyesület (ESE) isaszegi Alemány Erzsébet Segítő Ház Rehabilitációs és Ápoló Otthona (2117 Isaszeg, Nap u. 2/b.) intézményvezetői állására pályázatot hirdetünk.

Pályázati feltételek:

- felsőfokú szakirányú (egészségügyi/szociális) végzettség,
- minimum 5 éves vezetői gyakorlat,
- humán beállítottság,
- számítógép felhasználói szintű ismerete.

Előnyt jelent:

- jogositvány.

A pályázatnak tartalmaznia kell:

- az intézményre vonatkozó vezetői, szervezési elképzeléseket,
- részletes szakmai önéletrajz,
- végzettséget igazoló bizonyítvány(ok) másolata.

Pályázatát az ese@vnet.hu vagy 2119 Pécel, Pihenő u. 2. címen várjuk.

A pályázat benyújtásának határideje: 2009. március 20.

Bérezés: megegyezés szerint

További információ kérhető Némethy Mária elnöktől és Tóth Tamásné ápolási igazgatótól (telefon: 28/454-076, 28/454-077).

Az egyesületről és az intézményről további információ a www.egymast-segito.hu honlapon található. Az otthon előre egyeztetett időpontban személyesen megtekinthető.

Katolikus farsang

Ismét megrendezésre került a péceli katolikus egyházközségi farsang. Idén február 21-én lett megtartva a Petőfi Sándor Általános Iskola épületében. Mi már december óta készültünk nyitótáncunkkal, mely az első alkalomtól fogva hagyományosan az ifjúságé szokott lenni. A bál idén negyedik alkalommal került megrendezésre, így lassan közös hagyományunknak mondható ez az összejövetel.

Ez a farsang minden évben szórakoztató felüldülést és kikapcsolódást nyújt minden jelenlévőnek. Most is plébánosunk, Burger Ferenc konferált, ő volt az est házigazdája is egyben. A műsor mesés bábjátékkal kezdődött a kisebb gyerekek számára, de nem csak nekik, hiszen mi is és a felnőttek is érdeklődve néztük-hallgattuk a humoros történet előadását. A tanulság viszont az volt, hogy a mai gyerekek jobban ismerik a „Csillagok háborúját”, mint például Rémusz bácsi meséjét. Ezután megtekinthettük a „manók táncát”, amit a kisgyerekek adtak elő. Az est folyamán még sok érdekes, humoros és szórakoztató műsorszámokat láthattunk: többek között volt meseolvasás, fuvolajáték, apa-fiú gitár duett, vicces jelenetek, történetek. A műsor után a plébános atya bekonferálta a nyitótáncot, mellyel a bált nyitottuk meg. Szépen beálltunk a helyünkre és elkezdődött a cha-cha-cha. Úgy gondolom, hogy mindenkinek tetszett az előadásunk, hiszen visszatapsoltak minket, így még egyszer eltáncoltuk.

Ezek után még volt néptánc, hallgathattunk népszerű dalokat az erre az alkalomra felállt új zenekartól – aminek az egyik fő érdekessége a plébános atya gitárjátéka volt –, és újból volt egy tánc, amit egy másik táncsoport mutatott be.

Mindenki élvezte a programokat, sokan táncoltak, a barátok, rokonok, ismerősök együtt beszélgettek a hangulatos asztaloknál, a teaházban, kávéházban. A gyerekeknek külön játszótér is volt fenntartva.

Csodálatos este volt! Őszintén remélem, hogy ez a szép hagyomány jövőre is folytatódik majd!

Péter Fruzsina

